

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI ODRŽAVANJE I POPRAVAK MOTORNIH VOZILA

Kraus, Kristina

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:664165>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA IZ
DJELATNOSTI ODRŽAVANJE I POPRAVAK
MOTORNIH VOZILA**

Mentorica:

doc.dr.sc. Ivana Dropulić

Studentica:

Kristina Kraus

Split, rujan, 2016.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
1.1. Definiranje problema	1
1.2. Cilj rada.....	2
1.3. Metode istraživanja.....	2
1.4. Struktura rada.....	3
2. ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	4
2.1. Okvir i obveznici financijskog izvještavanja.....	6
2.1.1. Okvir financijskog izvještavanja.....	7
2.1.2. Obveznici financijskog izvještavanja.....	12
2.2. Vrste financijskih izvještaja.....	12
2.2.1. Bilanca (izvještaj o financijskom položaju).....	13
2.2.2. Račun dobiti i gubitka.....	15
2.2.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.....	18
2.2.4. Izvještaj o novčanom tijeku.....	18
2.2.5. Izvještaj o promjenama u kapitalu.....	20
2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje.....	20
2.3. Postupci i instrumenti analize financijskih izvještaja.....	21
2.3.1. Horizontalna analiza.....	22
2.3.2. Vertikalna analiza.....	22
2.3.3. Analiza trenda.....	23
2.3.4. Analiza pomoću pokazatelja.....	24
3. KOMPARATIVNA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI ODRŽAVANJE I POPRAVAK MOTORNIH VOZILA.....	30
3.1. Pokazatelji profitabilnosti.....	32
3.1.1. Pokazatelji profitne marže.....	32
3.1.2. Povrat na investirano.....	37

3.2. Pokazatelji obrtaja imovine.....	41
3.2.1. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine.....	41
3.2.2. Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine.....	43
3.2.3. Koeficijent utrživosti zaliha.....	45
3.2.4. Koeficijent obrtaja neto potraživanja.....	46
3.3. Pokazatelji likvidnosti i solventnosti.....	48
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	48
3.3.2. Pokazatelji solventnosti.....	54
4. ZAKLJUČAK.....	61
LITERATURA.....	64
POPIS SLIKA.....	67
POPIS SHEMA.....	67
POPIS TABLICA.....	68
POPIS GRAFIKONA.....	69
SAŽETAK.....	71
SUMMARY.....	72

1. UVOD

1.1. Definiranje problema

Kao osnovna pretpostavka uspješnog poslovanja poduzeća podrazumijeva se uspješno upravljanje poslovanjem te planiranje budućeg razvoja poduzeća što je nemoguće bez detaljne analize pozicije poduzeća na tržištu. Informacije dobivene analizom financijskih izvještaja ne prikazuju samo konkretno stanje u kojem se poduzeće nalazi već pružaju i uvid u potencijalno kritične dijelove poslovanja poduzeća o kojima opstanak istog može ovisiti u budućnosti. Upravo iz tog razloga je važno osim raspolaganja kvalitetnom bazom informacija, iste ispravno tumačiti. U tom smislu menadžersko računovodstvo služi kao potpora menadžerima kod prikupljanja i pripremanja informacija na temelju kojih će se donositi odluke kako o sadašnjem tako i o budućem poslovanju poduzeća jer za razliku od financijskog računovodstva i računovodstva troškova u kojima ima ishodište, osim povijesnih informacija obuhvaća i projekcije kretanja pokazatelja u budućnosti.

Problem istraživanja završnog rada vezan je za analizu uspješnosti poslovanja poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.

Teoretski dio rada koncentrirat će se na obradu temeljnih financijskih izvještaja i njihovih osnovnih pozicija kao i na zakonski okvir i obveznike financijskog izvještavanja. Uz to će biti obrađene osnovne tehnike analize financijskih izvještaja koje uključuju horizontalnu i vertikalnu analizu, analizu trenda te analizu pomoću pokazatelja koji će se dodatno obraditi u praktičnom djelu rada na primjeru prvih deset poduzeća koja su u 2015. godini držali udio od 51,22% u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila obzirom na ukupno ostvaren prihod za 2015. godinu.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je primjenom adekvatnih analitičkih postupaka i metoda analize financijskih izvještaja dati sveobuhvatnu ocjenu uspješnosti poslovanja poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila.

1.3. Metode istraživanja

Osnovne metode korištene za izradu rada obuhvaćaju deskripciju, analizu, sintezu, komparaciju i kompilaciju, statističke metode te metodu studije slučaja.

Pod metodom deskripcije podrazumijeva se opisivanje činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te empirijskih potvrđivanja njihovih odnosa i veza ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja¹. Metoda komparacije je postupak uspoređivanja istih i srodnih činjenica, pojava, procesa i odnosa, odnosno utvrđivanja sličnosti i razlika u njihovom ponašanju i intezitetu dok se metoda kompilacije odnosi na preuzimanje tuđih opažanja, stavova, zaključaka i spoznaja². Metoda analize je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem raščlanjivanja složenih misaonih tvorevina (pojmovi, sudova i zaključaka) na njihove jednostavne sastavne djelove, te izučavanje svakog dijela za sebe i u odnosu na druge djelove odnosno cjelinu³. Sinteza se odnosi na spajanje jednostavnih misaonih tvorevina u složene, povezujući izdvojene elemente, pojave, procese i odnose u jedinstvenu cjelinu u kojoj su njeni djelovi uzajamno povezani⁴. Statističke metode odnose se na istraživanje pojava pomoću brojčanog izražavanja dok studija slučaja podrazumijeva izučavanje pojedinačnih slučajeva iz određenog znanstvenog područja⁵.

¹ Zelenika, R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka, str. 338.

² Zelenika, R.: op.cit., str. 339.

³ Zelenika, R.: op.cit., str. 327.

⁴ Zelenika, R.: op.cit., str. 329.

⁵ Zelenika, R.: op.cit., str. 314.

1.4. Struktura rada

U uvodnom dijelu rada definirati će se problem rada te ciljevi rada, navesti će se osnovne metode korištene u izradi rada te će se dati prikaz strukture rada.

Teoretski, odnosno drugi dio rada prikazat će osnovne financijske izvještaje kao i zakonski okvir te obveznike financijskog izvještavanja. Osim toga, dati će i prikaz osnovnih metoda i tehnika koje se koriste u analizi financijskih izvještaja u svrhu donošenja kvalitetnih i pravodobnih odluka o usmjeravanju sadašnjeg i budućeg poslovanja poduzeća.

Praktični, odnosno treći dio rada koncentrirat će se na komparativnu analizu poslovanja prvih deset poduzeća prema ostvarenim prihodima u 2015. godini iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila. Komparativna analiza vršit će se putem pokazatelja izračunatih temeljem podataka iz osnovnih financijskih izvještaja.

Završni, odnosno zaključni dio rada sumirati će saznanja o uspješnosti poslovanja promatranih poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila, na temelju podataka iz praktičnog djela rada.

Nakon zaključnog dijela slijedi popis literature, shema, tablica i grafikona korištenih pri izradi rada.

2. ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika s pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje⁶.

Kada se govori o analizi financijskih izvještaja, prvenstveno se misli na *financijsku analizu* koja odgovara na ključna pitanja koja se odnose na trenutno poslovanje poduzeća i podatke koji su bitni za usmjeravanje poslovanja u budućnosti. Među osnovne podatke bitne za razvoj i poslovanje mogu se uvrstiti informacije o profitabilnosti i ekonomičnosti poduzeća te potencijal za njegov razvoj, sposobnost poduzeća da podmiruje svoje obveze u rokovima dospijeca te informacije o sredstvima i načinu financiranja poduzeća⁷.

Financijski izvještaji često sadrže različita računovodstvena odstupanja koja se računovodstvenom analizom mogu uočiti i otkloniti. Računovodstvena odstupanja posljedica su⁸:

- a) računovodstvenih procjena,
- b) friziranja financijskih izvještaja pod utjecajem menadžmentovih interesa, primjerice ako zarade i bonusi menadžmenta ovise o ostvarenim financijskim rezultatima, tada će menadžment biti sklon „kreativnom“ računovodstvu,
- c) promjenama računovodstvenih standarda koji mogu uzrokovati značajne devijacije u financijskim informacijama.

Osim financijskog i računovodstvenog aspekta, analiza financijskih izvještaja obuhvaća i *analizu scenarija*. Ovaj aspekt odnosi se na predviđanje kretanja poslovanja u budućnosti obzirom na trenutne podatke, odnosno trenutno stanje poslovanja⁹.

⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 32.

⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 36.

⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 35.

⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 36.

Korisnike računovodstvenih informacija možemo podijeliti na eksterne i interne korisnike. *Eksterni korisnici* podrazumijevaju različite investitore, bilo trenutne ili buduće, poslovne partnere, dobavljače, kupce, revizore, javnost i slično, dok *interni korisnici* obuhvaćaju zaposlenika i upravu¹⁰.

Različite interesne skupine biti će zainteresirane za različite aspekte analize financijskih izvještaja, međutim za menadžment poduzeća bitno je da se oni promatraju kao cjelina¹¹. Menadžerima trebaju brza izvješća i simulacije čiji rezultati ne moraju biti vrlo precizni te će se pri upravljanju poduzećem i donošenju odluka služiti informacijama koje priprema menadžersko računovodstvo¹².

Menadžersko računovodstvo je posebna disciplina računovodstva koja nastoji osigurati informacije financijske prirode za menadžere svih razina u svrhu donošenja menadžerskih odluka, osobito u području planiranja, budžetiranja, kontrole troškova, prihoda i dobitaka (profita)¹³. Svoj izvor ima u financijskom računovodstvu i računovodstvu troškova, no za razliku od financijskog računovodstva, koje se koristi samo prikazom stvarnih poslovnih događaja, menadžersko računovodstvo u obzir uzima i projekcije mogućih budućih poslovnih događaja na temelju podataka financijskog računovodstva, što je uz način financijskog izvještavanja, jedna od osnovnih razlika menadžerskog i financijskog računovodstva¹⁴. Naime, izvještaji financijskog računovodstva su formalizirani i propisani zakonom te su namijenjeni isključivo eksternim korisnicima dok su izvještaji menadžerskog računovodstva internog tipa te utemeljeni na pravilima računovodstvene struke¹⁵.

Odnos menadžerskog i financijskog računa prikazan je na slici 1.

¹⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 181.

¹¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 180.

¹² Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRif plus, Zagreb, str. 1.

¹³ Belak, V.: op.cit., str. 1.

¹⁴ Gulin, D., Janković, S., Dražić Lutilsky, I., Pečević, H., Peršić, M., Vašiček, V. (2011): Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i računovodstvenih djeltanika, Zagreb str.5

¹⁵ Gulin, D., Janković, S., Dražić Lutilsky, I., Pečević, H., Peršić, M., Vašiček, V.: op.cit.str. 10.

Slika 1: Odnos financijskog i menadžerskog računovodstva

Izvor: Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, Rifplus, Zageb, str. 9.

Iz slike je vidljivo kako se financijsko i menadžerskog računovodstvo preklapaju u samo malom dijelu i to onom koji se odnosi na bazu podataka potrebnih za planiranje, kontrolu i odlučivanje.

2.1. Okvir i obveznici financijskog izvještavanja

Kao cilj sastavljanja financijskih izvještaja prvenstveno se može istaknuti prikazivanje financijskog položaja i njegovih promjena te uspješnosti poslovanja promatranog poduzeća. Analiza financijskih izvještaja osigurati će da podaci prikazani u financijskim izvještajima budu razumljivi ciljanim korisnicima¹⁶.

Osnovni zadatak računovodstva u funkciji podrške upravljanju poduzećem je prikupljanje podataka na temelju kojih se na kraju obračunskog razdoblja izrađuju financijski izvještaji. Izvori podataka su poslovni događaji za koje postoje vjerodostojne knjigovodstvene isprave. Kako bi poslovni događaj bio predmetom računovodstvene evidencije mora zadovoljiti slijedeće uvjete¹⁷:

1. da je poslovni događaj stvarno nastao,
2. da se može vrijednosno izraziti,
3. da mijenja postojeće stanje imovine, izvora imovine, prihoda ili rashoda, i
4. da postoji pravdajuća isprava kojom se može dokazati nastanak promjene.

¹⁶ Helfert, E. A. (1997): Tehnike financijske analize, sedmo izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 14.

¹⁷ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 49.

Dakle, prikupljeni podaci koji imaju spomenuta obilježja biti će predmetom financijskog izvještavanja na kraju obračunskog razdoblja kao završne faze računovodstvenog procesa. Može se reći da je upravo kvaliteta prikupljenih podataka ključna stavka za kvalitetu financijskih izvještaja. U tom smislu može se govoriti o *primarnoj i sekundarnoj kvaliteti*. Na razini primarne kvalitete informacija je korisna u procesu poslovnog odlučivanja ako je relevantna (važna) i pouzdana¹⁸. Informacija će biti relevantna ukoliko se prema njoj mogu predvidjeti buduća kretanja poslovanja poduzeća te ima povijesni karakter, dok je kada se govori o pouzdanosti bitno da je informacija istinita, dokaziva i objektivna. Na razini sekundarne kvalitete informacija je korisna u procesu poslovnog odlučivanja ako je zadovoljen uvjet komparabilnosti (usporedivosti) i konzistentnosti (dosljednosti)¹⁹. Kod usporedivosti informacija podrazumijeva se usporedivost podataka kroz određeno razdoblje i usporedivost s drugim poduzećima u industriji, dok se konzistentnost odnosi na kontinuiranu primjenu usvojenih politika i standarda kod računovodstvene evidencije i sastavljanja financijskih izvještaja.

2.1.1. Okvir financijskog izvještavanja

Kao što je već spomenuto, financijski izvještaji pripremaju se u skladu sa zakonskim okvirom te pravilima računovodstvene struke kako bi se osigurala konzistentnost, a samim time i kvaliteta financijskih izvještaja, odnosno podataka koji su u istima prikazani²⁰.

Kod sastavljanja financijskih izvještaja velika pozornost posvećuje se računovodstvenim konceptima i načelima. Pri tome računovodstveni koncepti predstavljaju osnovu za interpretiranje izvještaja dok se načela odnose na pravila evidentiranja, izvještavanja i procjene poslovnih događaja.

Općeprihvaćeni računovodstveni koncepti su²¹:

- koncept poslovnog subjekta
- koncept stvarnog kontinuiteta ili vremenske neograničenosti poslovanja

¹⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 180.

¹⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 180.

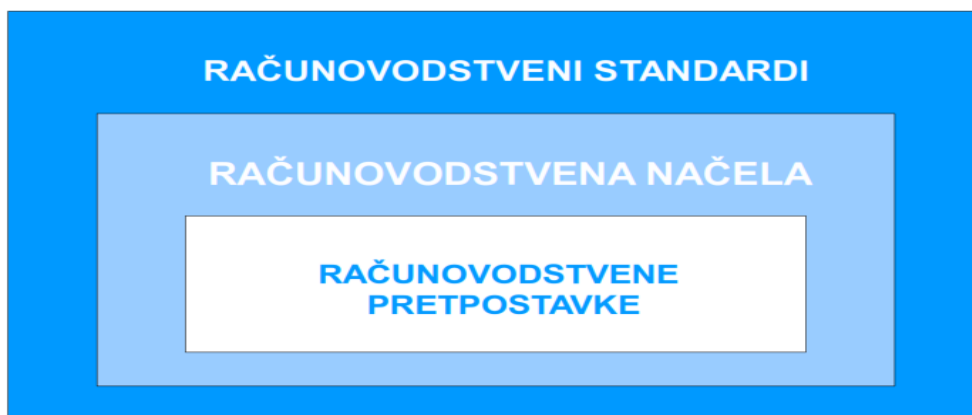
²⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 181.

²¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 107.

- koncept stabilne valute, tj. stabilne novčane jedinice
- koncept određenog vremena, tj. obračunskog razdoblja

Prema *konceptu poslovnog subjekta* poduzeće je samostalna i neovisna cjelina te se kod financijskog izvještavanja obuhvaćaju samo one transakcije koje se odnose na to konkretno poduzeće²². *Vremenska neograničenost poslovanja* podrazumijeva nastavak poslovanja poduzeća u budućem vremenskom roku bez znatnog smanjivanja opsega poslovanja²³. *Koncept stabilne valute*, odnosno *stabilne novčane jedinice* pretpostavlja kako u vremenu financijskog izvještavanja neće doći do promjena vrijednosti novčane jedinice što bi uzrokovalo nerealnost u financijskim izvještajima²⁴. Obzirom na pretpostavku da će poduzeće nastaviti svoje poslovanje i u budućnosti, *koncept određenog vremena, tj. obračunskog razdoblja* zahtijeva izvještavanje o tom poslovanju u određenim vremenskim intervalima²⁵.

Iz općeprihvaćenih računovodstvenih koncepata izvode se računovodstvena načela koja detaljnije razrađuju računovodstvene koncepte te čine temelj za formuliranje računovodstvenih standarda. Odnos računovodstvenih koncepata odnosno pretpostavki, načela i standarda prikazan je slikom 2.

Slika 2: Odnos računovodstvenih pretpostavki, načela i standarda

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 112.

²² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 108.

²³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 108.

²⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 109.

²⁵ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 109.

Kada se govori o općeprihvaćenim računovodstvenim načelima na globalnoj razini svakako treba spomenuti sustav US GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) načela koji ističe slijedeća načela²⁶:

- *Troškovno načelo (Cost principle)* – zahtijeva da se evidencija poslovnih događaja zasniva na trošku nabave - nabavnoj vrijednosti,
- *Načelo objektivnosti (Objectivity principle)* – polazi od zahtjeva da se financijski izvještaji sastavljaju na osnovi dokumentiranih, objektivnih podataka,
- *Načelo realizacije (Realization principle)* – zahtijeva da se prihodi iskazuju onda kada su nastali tj. zarađeni, a ne kada su naplaćeni,
- *Načelo sučeljavanja prihoda i rashoda (Matching principle)* – usporedba prihoda i rashoda koji se odnose na isto obračunsko razdoblje,
- *Načelo materijalnosti (Materiality principle)* – zahtijeva pridržavanje svih načela koja su značajna za utvrđivanje financijskog rezultata i financijskog položaja i uključivanje svih relevantnih informacija u izvještaje,
- *Načelo potpunosti (Full-disclosure principle)* – zahtijeva da financijski izvještaji sadrže sve relevantne informacije potrebne za ocjenu financijskog rezultata i financijskog položaja,
- *Načelo konzistentnosti (Consistency principle)* – zahtijeva dosljednu primjenu jednom usvojenih računovodstvenih politika,
- *Načelo opreznosti (Conservatism principle)* – proizlazi iz neizvjesnosti koja okružuje poslovne događaje – anticipiraj sve gubitke, ali ne anticipiraj dobitke.

Kao što je na slici 2 prikazano, iz računovodstvenih načela razvijaju se računovodstveni standardi koji predstavljaju detaljnu razradu načela. Računovodstveni standardi dijele se na međunarodne i nacionalne računovodstvene standarde. Pri tom, međunarodni standardi odnose se na Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI) s njihovim dopunama i povezanim tumačenjima koji ujedno obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) s dopunama i tumačenjima, dok se nacionalni standardi odnose na Hrvatske standarde financijskog izvještavanja (HSFI).

²⁶<http://web.efzg.hr/dok/RAC/vvasicek//RA%C4%8CUNOVODSTVENI%20KONCEPTI%20%20NA%C4%8CELA%20I%20STANDARDI,%20ZOR%202016.pdf>

Međunarodni računovodstveni standardi tj. međunarodni standardi financijskog izvještavanja razvijeni su zbog potrebe harmonizacije financijskog izvještavanja i računovodstvenih evidencija uslijed globalizacije tržišta. Obveznici primjene spomenutih standarda u Republici Hrvatskoj su veliki poduzetnici te subjekti od javnog interesa čijim se vrijednosnim papirima trguje na burzama kao i banke te ostale kreditne institucije. Međunarodni standardi služe kao osnova za izvođenje nacionalnih standarda.

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja²⁷. Svrha ovih standarda je²⁸:

- propisati osnovu za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja,
- pomoć revizorima u formiranju mišljenja jesu li financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja,
- pomoć korisnicima financijskih izvještaja pri tumačenju podataka i informacija koje su sadržane u financijskim izvještajima.

U Republici Hrvatskoj obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja su mikro, mali i srednji poduzetnici.

Kao okvir računovodstva u Republici Hrvatskoj se osim računovodstvenih koncepata i načela te računovodstvenih standarda mora spomenuti i Zakon o računovodstvu (NN 78/15 i 134/15). Zakon o računovodstvu u primjeni je od 01. siječnja 2008. godine, a početkom srpnja 2015. godine izglasan je i novi Zakon koji je na snagu stupio 01. siječnja 2016. godine. Ovaj Zakon definira obveznike primjene, računovodstvene poslove i računski plan te knjigovodstvene isprave i poslovne knjige²⁹. Obveznici primjene Zakona o računovodstvu klasificiraju se na mikro, male, srednje i velike obzirom na veličinu ukupne imovine i prihoda te prosječan broj zaposlenika tokom poslovne godine.

²⁷ Narodne novine, (2015): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15.

²⁸ Narodne novine, (2015): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15.

²⁹<http://www.poslovni.hr/hrvatska/promjene-koje-donosi-novi-zakon-o-racunovodstvu-301798>

Obzirom na navedene kriterije *mikro poduzetnici* su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri sljedeća uvjeta³⁰:

1. ukupna aktiva 2.600.000,00 kn,
2. prihod 5.200.000,00 kn
3. prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 10 radnika.

Mali poduzetnici biti će oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje dva od sljedeća tri uvjeta³¹:

1. ukupna aktiva 30.000.000,00 kn,
2. prihod 60.000.000,00 kn,
3. prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 50 radnika.

Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje dva od sljedeća tri uvjeta³²:

1. ukupna aktiva 150.000.000,00 kn,
2. prihodi 300.000.000,00 kn,
3. prosječan broj radnika tijekom poslovne godine- 250 radnika.

Veliki poduzetnici su poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta postavljena za srednje poduzetnike³³.

Kategorija mikro poduzetnika je upravo jedna od izmjena koja je uvedena Zakonom o računovodstvu koji je u primjeni od 01. siječnja 2016. godine. Ostale izmjene odnose se na knjigovodstvene isprave i zaključivanje te otvaranje poslovnih knjiga, čuvanje dokumentacije koje je moguće i izvan Republike Hrvatske, te na obavljanje računovodstvenih poslova od strane za to licenciranih osoba. Odredbe Zakona o računovodstvu ne primjenjuju se na proračun i proračunske korisnike te subjekte neprofitnog karaktera.

³⁰ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

³¹ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

³² Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

³³ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

2.1.2. Obveznici financijskog izvještavanja

Zakon o računovodstvu osim klasifikacije i definiranja obveznika primjene te financijskog izvještavanja definira i vrste financijskih izvještaja koje su obveznici dužni sastavljati i predavati.

Veliki i srednji poduzetnici dužni su sastavljati sve obvezne godišnje izvještaje dok mali i mikro poduzetnici imaju obvezu sastavljanja i predavanja samo bilance, računa dobiti i gubitka te bilješki uz financijske izvještaje³⁴. Također je bitno naglasiti kako prema odredbama Zakona, poduzetnici koji su obveznici primjene HSFI-a ne moraju sastavljati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti³⁵.

Godišnji financijski izvještaji sastavljaju se za poslovnu godinu i u slučaju statusnih promjena, pokretanja stečajnog postupka i postupka likvidacije poduzeća i slično³⁶. Poduzetnici su financijske izvještaje dužni dostaviti FINA-i do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu. Godišnji financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i točnu sliku poslovanja poduzeća.

2.2. Vrste financijskih izvještaja

Prema članku 19. Zakona o računovodstvu godišnje financijske izvještaje čine³⁷:

- izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
- račun dobiti i gubitka,
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- izvještaj o novčanim tokovima,
- izvještaj o promjenama kapitala,
- bilješke uz financijske izvještaje.

³⁴ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

³⁵ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

³⁶ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

³⁷ Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15.

2.2.1. Bilanca (izvještaj o financijskom položaju)

Bilanca (Balance sheet) predstavlja računovodstveni prikaz stanja i strukture imovine i njezinih izvora promatranog subjekta u određenom trenutku (na određeni dan) izraženih u financijskim terminima³⁸. Obzirom da prikazuje financijsku situaciju, odnosno sliku poduzeća, bilanca služi za ocjenu sigurnosti poslovanja.

Kao što je već naglašeno, bilanca se sastoji od *imovine* kao resursa koji su pod kontrolom poduzeća, a koji su proizašli iz prošlih aktivnosti poduzeća te *izvora imovine* koji obuhvaćaju obveze i kapital poduzeća.

Imovina u bilančnom prikazu spada u *aktivu* poduzeća, a dijeli se prema pojavnom obliku i prema vremenu u kojem se očekuje njena transformacija u novac³⁹.

Imovina može biti materijalna i nematerijalna. *Materijalna imovina* ima fizički oblik (primjerice zgrade, oprema, postrojenja i slično) dok *nematerijalna imovina* nema fizički oblik (patenti, licence, koncesije i slično), ali ima mjerljivu vrijednost i očekivanu buduću ekonomsku korist⁴⁰.

Prema *kriteriju ročnosti*, odnosno transformacije u novac, imovina se dijeli na dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu⁴¹.

Dugotrajna imovina (stalna ili fiksna imovina) je onaj oblik imovine za koju se pretvaranje u novčani oblik očekuje u periodu dužem od godine dana. Ona u pravilu tijekom cijelog vijeka uporabe zadržava svoj javni oblik, a troši se (amortizira) korištenjem⁴². Dugotrajna imovina može biti materijalna, nematerijalna, financijska imovina i potraživanja.

Detaljna razrada dugotrajne imovine prikazana je shemom 1.

³⁸ Belak, V.: op.cit., str. 19.

³⁹ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 55.

⁴⁰ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 55.

⁴¹ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 55.

⁴² Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 57.

Shema 1: Oblici dugotrajne imovine

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L (2008).: Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 57.

Kratkotrajna imovina (tekuća ili obrtna imovina) je ona imovina za koju se transformacija u novčani oblik očekuje u razdoblju kraćem od godine dana⁴³. Ova imovina će tokom poslovnog procesa poduzeća mijenjati svoj pojavni oblik. Kratkotrajna imovina obuhvaća zalihe, potraživanja, financijsku imovinu i novac. Detaljna razrada kratkotrajne imovine bilance prikazana je shemom 2.

Shema 2: Oblici kratkotrajne imovine

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L (2008).: Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 57.

U bilanci se neće prikazivati sva imovina već samo ona koja zadovoljava sljedeće uvjete⁴⁴:

- a) resurs je u vlasništvu poduzeća,
- b) ima mjerljivu vrijednost,
- c) od resursa se može očekivati buduća ekonomska korist.

⁴³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 56.

⁴⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 54.

Pod *obvezama* se podrazumijevaju dugovi poduzeća proizašli iz prošlih događaja, a za čije će podmirenje doći do smanjenja raspoloživih resursa. Obveze u principu predstavljaju tuđe izvore imovine, a razvrstavaju se prema *kriteriju ročnosti*⁴⁵. U tom smislu može se govoriti o dugoročnim i kratkoročnim obvezama. *Dugoročne obveze* su one obveze koje dospijevaju u roku dužem od godine dana kao što su primjerice dugoročni krediti i zajmovi od banaka⁴⁶. *Kratkoročne obveze* dospijevaju na naplatu u roku kraćem od godine dana kao što su kratkoročni krediti i zajmovi od banaka, obveze prema dobavljačima i slično⁴⁷.

Kapital odnosno *glavnica* je onaj dio imovine koji poduzeću ostaje nakon podmirenja svih obveza, a obuhvaća upisani kapital, premije na emitirane dionice, revalorizacijske pričuve, zakonske pričuve, zadržanu dobit i preneseni gubitak. Temeljni kapital, zadržani dobitak i pričuve (rezerve) koje se mogu pojaviti zajedno čine ukupni kapital vlasnika (dioničara) ili vlastiti kapital⁴⁸. Kapital i obveze u bilanci predstavljaju *pasivu* poduzeća.

Osnovno računovodstveno pravilo glasi da imovina poduzeća mora biti jednaka izvorima imovine, odnosno aktiva mora biti jednaka pasivi.

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka naziva se još i izvještaj o uspješnosti poslovanja. Za razliku od bilance koja prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća u određenoj točki u vremenu (najčešće na zadnji dan obračunske godine), račun dobiti i gubitka prikazuje poslovanje poduzeća tijekom određenog razdoblja, odnosno u određenom vremenskom intervalu⁴⁹. Elementi koje ovaj izvještaj obuhvaća odnose se na prihode, rashode te financijski rezultat poslovanja.

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice⁵⁰.

⁴⁵ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 59.

⁴⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 59.

⁴⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 59.

⁴⁸ Belak, V.: op.cit., str. 24.

⁴⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 67.

⁵⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 68.

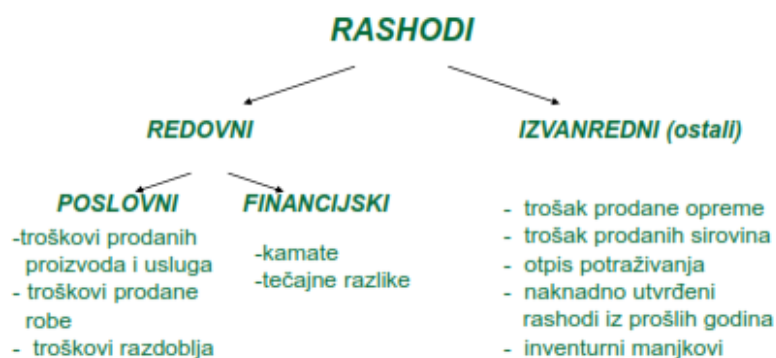
Prihodi se dijele na redovne i izvanredne. *Redovni prihodi* najčešće se ostvaruju obavljanjem redovne djelatnosti na tržištu, a mogu biti *poslovni* i *financijski* koji su rezultat ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava. *Izvanredni prihodi* su prihodi koji se ne pojavljuju redovito, pa se stoga ne mogu planirati ni predvidjeti⁵¹. Razrada prihoda računa dobiti i gubitka prikazana je shemom 3.

Shema 3: Oblici prihoda u računu dobiti i gubitka

Izvor: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/imamic/3RACUN%20DOBITI%20I%20GUBITKA.pdf>

Rashod predstavlja smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, što ima kao posljedicu smanjenje glavnice⁵². Kao u slučaju prihoda i rashodi se dijele na *redovne* i *izvanredne*, odnosno one koji nastaju kao posljedica redovne djelatnosti i one koji se ne mogu predvidjeti. Razrada rashoda prikazana je shemom 4.

Shema 4: Oblici rashoda u računu dobiti i gubitka

Izvor: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/imamic/3RACUN%20DOBITI%20I%20GUBITKA.pdf>

⁵¹ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 71.

⁵² Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 68.

Financijski rezultat pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća. Ukoliko postoji višak prihoda nad rashodima financijski rezultat biti će *dobit*. U suprotnom, ako su rashodi veći od prihoda financijski rezultat je *gubitak*⁵³.

Račun dobiti i gubitka može se prema MRS 1 sastavljati primjenom razvrstavanja rashoda prema funkciji, odnosno funkcionalnom metodom ili metodom razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama. Tablicom 1 prikazan je primjer izrade računa dobiti i gubitka primjenom funkcionalne metode i metode razvrstavanja prema prirodnim vrstama rashoda.

Tablica 1: Primjer izrade računa dobiti i gubitka korištenjem funkcionalne metode i metode razvrstavanja rashoda prema prirodnim vrstama

Metoda vrste rashoda		Metoda funkcije rashoda	
Prihodi	X	Prihodi	X
Ostali prihodi	X	Troškovi prodanih proizvoda	(X)
Promjene zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	X	Bruto dobit	X
Utrošene sirovine i materijal	X	Ostali prihodi	X
Troškovi primanja zaposlenih	X	Troškovi distribucije	(X)
Troškovi amortizacije dugotr. materijalne i nematerijalne imovine	X	Administrativni troškovi	(X)
Ostali rashodi	X	Ostali rashodi	(X)
Ukupni rashodi	(X)	Dobit prije poreza	X
Dobit prije poreza	X		

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Narodne novine, (2009): Odluka o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 136.

Za izradu računa dobiti i gubitka u Hrvatskoj se koristi metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama, međutim račun dobiti i gubitka u menadžerskoj formi sadržavat će rashode prema funkcionalnoj metodi. Sastavljanje računa dobiti i gubitka razlikuje se prema vrsti djelatnosti koju poduzeće obavlja. Tako će se proizvodna poduzeća uključiti troškove proizvodnje koji postaju rashodi tek u trenutku prodaje proizvoda, a prije toga se razvrstavaju na zalihe⁵⁴. Poduzeća u trgovačkoj djelatnosti uključuju troškove nabave robe koji kao i kod proizvodnih poduzeća najprije ulaze u zalihe, a u trenutku prodaje postaju rashod⁵⁵. Za razliku od proizvodne i trgovinske djelatnosti, pojava zaliha kod uslužnih poduzeća biti će rijetka,

⁵³ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 69.

⁵⁴ Belak, V.: op.cit., str. 28.

⁵⁵ Belak, V.: op.cit., str. 35.

međutim ukoliko se jave, razvrstavaju se na zalihe materijala koje rashodi postaju u trenutku utroška.

2.2.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Ostala sveobuhvatna dobit odnosi se na stavke prihoda i rashoda koji se ne priznaju kao dobit ili gubitak. Stavke ostale sveobuhvatne dobiti uključuju⁵⁶:

- a) tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja,
- b) promjene revalorizacijskih rezervi i dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine,
- c) dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju,
- d) dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka,
- e) dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu,
- f) udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika,
- g) aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti sastavni je dio računa dobiti i gubitka, a obveznici popunjavanja izvještaja su obveznici primjene MSFI-a⁵⁷.

2.2.4. Izvještaj o novčanom tijeku

Izvještaj o novčanom tijeku prikazuje kretanje novca i novčanih ekvivalenata u jednom poduzeću tokom određenog vremenskog perioda odnosno govori o načinima uporabe novca i izvorima iz kojih se isti pribavlja⁵⁸. Za razliku od računa dobiti i gubitka koji prikazuju prihode i rashode temeljem načela nastanka događaja (dakle kada su nastali, a ne kada su stvarno naplaćeni), izvještaj o novčanom tijeku je prikaz stvarnih primitaka i izdataka jednog poduzeća. *Primici* novca biti će vezani uz povećanje obveza i kapitala te smanjenje nenovčane imovine, dok su *izdaci* povezani sa smanjenjem obveza i kapitala te povećanjem nenovčane imovine⁵⁹.

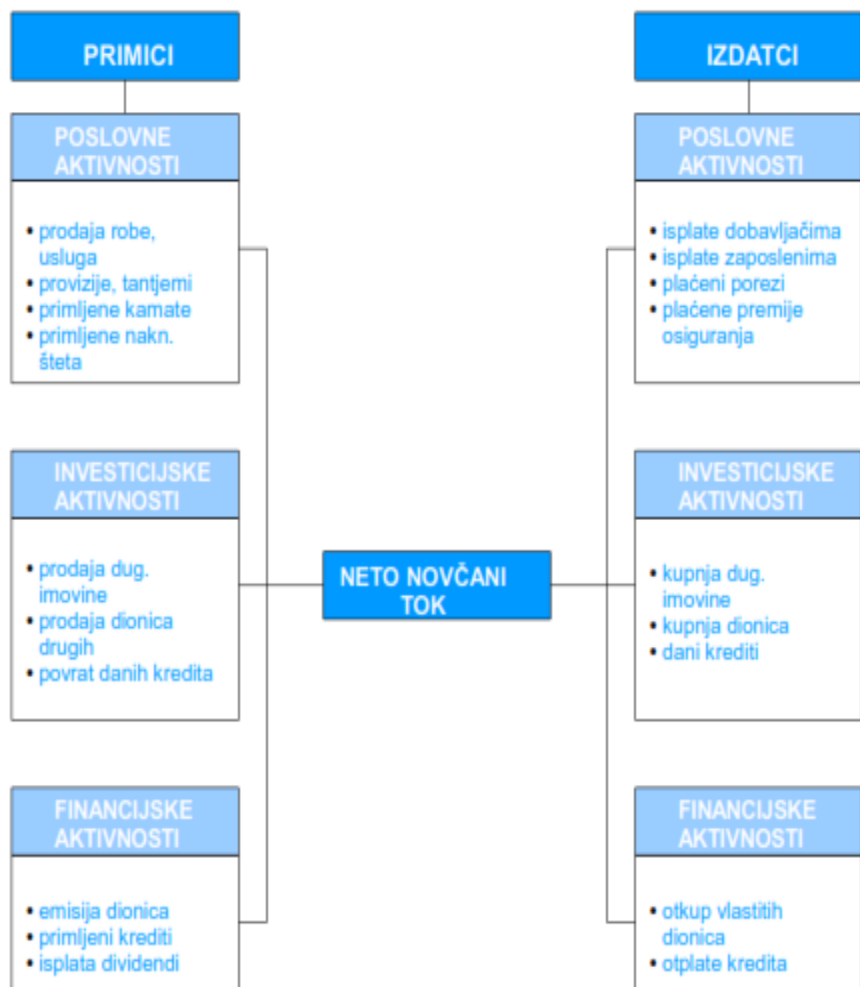
⁵⁶ http://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/

⁵⁷ <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=973>

⁵⁸ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 81.

⁵⁹ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 82.

Primici i izdaci mogu nastati uslijed poslovnih, financijskih ili investicijskih aktivnosti subjekta. Pod *poslovnim aktivnostima* podrazumijevaju se osnovne aktivnosti poduzeća te ujedno imaju najveći utjecaj na financijski rezultat⁶⁰. *Investicijske aktivnosti* su aktivnosti ulaganja, najčešće na dugotrajnoj imovini dok *su financijske aktivnosti* vezane uz financiranje poslovanja te se odnose na promjene u obvezama i kapitalu poduzeća⁶¹. Detaljan prikaz primitaka i izdataka novčanog toka prikazani su shemom 5.

Shema 5: Shema novčanog toka

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 85.

⁶⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 83.

⁶¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 84.

Izvještaj o novčanom toku može se sastaviti primjenom jedne od dvaju metoda- direktnom ili indirektnom. Prema direktnoj metodi objavljuju se ukupni primici i ukupni izdaci novca razvrstani po osnovnim aktivnostima- poslovnim, investicijskim i financijskim, dok se kod indirektnih metode ne iskazuju kao bruto primici i bruto izdaci novca, već se neto dobit ili gubitak usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode⁶². Kako je direktna metoda jednostavnija za razumijevanje, u praksi se koristi češće no indirektna metoda.

2.2.5. Izvještaj o promjenama u kapitalu

Izvještaj o promjenama u kapitalu ima za cilj pokazati promjene koje se događaju na kapitalu između dva obračunska razdoblja. Struktura kapitala raščlanjuje se na slijedeći način⁶³:

- 1) Upisani kapital
- 2) Premije na emitirane dionice
- 3) Revalorizacijska rezerva
- 4) Rezerve
 - a. zakonske rezerve
 - b. rezerve za vlastite dionice
 - c. statusne rezerve
 - d. ostale rezerve
- 5) Zadržana dobit ili preneseni gubitak
- 6) Dobiti ili gubitak tekuće godine.

Kapital, odnosno vlasnička glavnica tijekom razdoblja povećava se dodatnim ulozima vlasnika ili ostvarivanjem dobiti, dok se ostvarivanjem gubitka ili povlačenjem uloga vlasnika kapital smanjuje.

2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje

⁶² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 85.

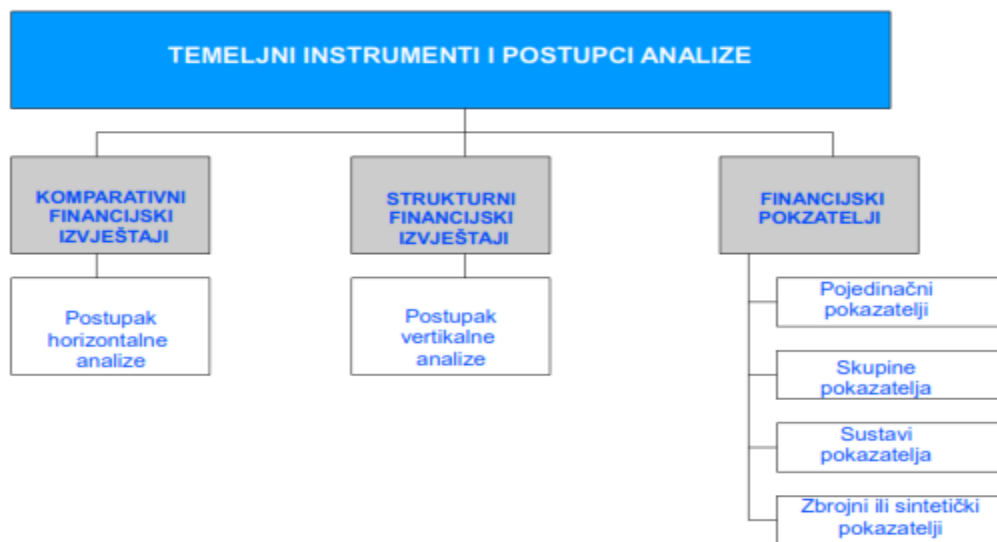
⁶³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 87.

Bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju detaljnu razradu pojedinih pozicija financijskih izvještaja⁶⁴. Mogu biti opisne, odnosno tekstualne ili brojčane.

Osim objašnjenja podataka iz financijskih izvještaja bilješke moraju navesti i koje računovodstvene politike i procjene je poduzeće koristilo pri evidentiranju poslovnih promjena i izradi financijskih izvještaja. Izgled i sadržaj bilješki je propisan pravilnikom o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja i standardima financijskog izvještavanja.

2.3. Postupci i instrumenti analize financijskih izvještaja

Kao što je u radu prethodno naglašeno, temeljni cilj obrade, odnosno analize podataka u financijskim izvještaja je pružanje relevantnih informacija različitim interesnim strankama. Postupci i instrumenti koji se koriste u analizi financijskih izvještaja mogu se podijeliti na raščlanjivanje strukturnih financijskih izvještaja, usporedbu komparativnih izvještaja te analizu pomoću pokazatelja⁶⁵. Temeljni instrumenti i postupci analize prikazan su shemom 6.

Shema 6: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 224.

⁶⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 89.

⁶⁵ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 224.

2.3.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka i promjena tih svota tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća)⁶⁶. Dakle, horizontalnom analizom financijski izvještaji će se analizirati komparativno, usporedbom podataka za dvije ili više godina odnosno obračunskih razdoblja. Za izračun promjena moguće je koristiti bazne i verižne indekse⁶⁷. Pri analiziranju baznim indeksima, jedna godina određuje se kao baza, a ostale se uspoređuju s njom, dok se primjenom verižnih indeksa uspoređuju vrijednosti tekuće godine sa vrijednostima prethodne godine. Oba načina usporedbe moguće je koristiti i istovremeno.

Osnovna prednost horizontalne analize financijskih izvještaja je prikaz kretanja pozicija izvještaja kroz vrijeme čime je moguće utvrditi tendencije rasta ili pada promatranih pozicija. Najveći problemi horizontalne analize jesu: inflacija, promjene obračunskog sustava kod izrade i predočavanja izvješća, promjene u politici bilanciranja i sve ostale promjene koje izvješća čine neusporedivim⁶⁸. U tim situacijama, potrebno je eliminirati sve promjene zbog kojih su izvještaji neusporedivi.

2.3.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza prikazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvještaja u odnosu na odgovarajući zbroj. Vertikalnom analizom, raščlanjivanjem se analizira struktura financijskih izvještaja. U kontekstu vertikalne financijske analize važno je napomenuti da su strukturni financijski izvještaji koji se temelje na bilanci, u osnovi, usmjereni na dva važna aspekta⁶⁹:

⁶⁶ Belak, V.: op.cit., str. 93.

⁶⁷ Belak, V.: op.cit., str. 93.

⁶⁸ Belak, V.: op.cit., str. 93.

⁶⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 231.

1. razmatranje izvora imovine poduzeća koji mogu biti kratkoročne obveze, dugoročne obveze i vlastiti izvori,
2. razmatranje strukture imovine koja se prije svega odnosi na odnos kratkotrajne i dugotrajne imovine koji je prije svega determiniran djelatnošću koju poduzeće obavlja.

U tom smislu može se govoriti o „idealnoj“ strukturi bilance. Dugotrajna (stalna) i kratkotrajna (tekuća) imovina trebale bi se odnositi 1:1, odnosno svaka kategorija po 50% ukupne imovine. Tekuće bi obveze iznosile najviše 50% od vrijednosti tekuće imovine, odnosno, 25% od ukupne pasive, dugoročne bi obveze iznosile 25% od ukupne pasive, a vlastiti kapital bi bio 50% od ukupne pasive⁷⁰. Struktura „idealne bilance prikazana je slikom 3.

AKTIVA	PASIVA
Kratkotrajna imovina (50%)	Kratkoročne obveze (25%)
	Dugoročne obveze (25%)
Dugotrajna imovina (50%)	Vlastiti kapital (50%)
UKUPNA AKTIVA (100%)	UKUPNA PASIVA (100%)

Slika 3: Struktura „idealne“ bilance

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, Rifplus, Zagreb, str. 83.

2.3.3. Analiza trenda

Analiza trenda naziva se još i analiza smjerova kretanja ili analiza indeksa. Analiza smjerova kretanja (koja se često zove i analiza indeksa) pokazuje kretanje performanci izraženo u postocima u odnosu na neku baznu veličinu koja se označava sa 100%⁷¹. Najčešće se prikazuje u obliku dijagrama kako bi se olakšalo uočavanje trendova kretanja promatranih pozicija, a samim

⁷⁰ Belak, V.: op.cit., str. 83.

⁷¹ Belak, V.: op.cit., str. 98.

time pružila i osnova za donošenje kvalitetnih odluka o usmjeravanju budućeg poslovanja poduzeća.

2.3.4. Analiza pomoću pokazatelja

Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos (dijeli) drugom ekonomskom veličinom⁷². Osnovni cilj analize financijskih izvještaja pomoću pokazatelja je stvaranje kvalitetne baze informacija za donošenje poslovnih odluka. Pokazatelji se dijele prema vremenskom obuhvatu. Ukoliko se traže podaci o poslovanju poduzeća u određenom vremenskom razdoblju, u odnos će se stavljati pozicije računa dobiti i gubitka. Suprotno, ukoliko se traže podaci o poslovanju poduzeća u točno određenom trenutku, koristit će se podaci iz bilance.

U nastavku teksta biti će obrađeni pokazatelji profitabilnosti, pokazatelji obrtaja imovine te pokazatelji likvidnosti i solventnosti koji će biti korišteni u praktičnom dijelu rada na temelju informacija iz financijskih izvještaja u razdoblju od 2013. do 2015. godine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila.

Pokazatelji profitabilnosti predstavljaju najvažniju analizu odonosa, a obuhvaćaju dvije temeljne mjere i to⁷³:

- a) profitnu maržu (Profit margin) i
- b) povrat na investirano (Return on investent – ROI)

a) Pokazatelji profitne marže u odnos stavljaju različite pozicije dobiti i ostvareni prihod poduzeća te spada u najrašireniju mjeru koju menadžeri upotrebljavaju⁷⁴. Formula za izračun profitne marže glasi⁷⁵:

⁷² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: op.cit., str. 243.

⁷³ Belak, V.: op.cit., str. 63.

⁷⁴ Belak, V.: op.cit., str. 65.

⁷⁵ Belak, V.: op.cit., str. 65.

$$\text{Profitna marža} = \frac{\text{Dobitak}}{\text{Prihod od prodaje}} \quad (1)$$

Operativna profitna marža je pokazatelj koji ukazuje na to koliko je poduzeću prihoda ostalo za pokriće troškova financiranja, poreza na dobitak i dobitka nakon oporezivanja⁷⁶. Izraz za izračunavanje operativne profitne marže glasi⁷⁷:

$$\text{Operativna profitna marža} = \frac{\text{Operativni dobitak}}{\text{Prihod od prodaje}} \times 100 \quad (2)$$

Ona menadžerima pokazuje koliko bi dobitka prije oporezivanja ostvarili ako bi se poduzeće financiralo iz vlastitih sredstava bez uzimanja kredita i različitih posudbi⁷⁸.

Profitna marža prije poreza govori koliko je poduzeću prihoda ostalo za pokriće poreza na dobitak i dobitka nakon oporezivanja⁷⁹. Izračunava se sljedećom formulom⁸⁰:

$$\text{Profitna marža prije poreza} = \frac{\text{Dobitak prije poreza}}{\text{Prihod od prodaje}} \times 100 \quad (3)$$

Neto profitna marža pokazuje koliko prihoda poduzeću ostaje nakon podmirenja svih troškova uključujući i poreza na dobit⁸¹. Formula za izračun glasi⁸²:

$$\text{Neto profitna marža} = \frac{\text{Dobitak nakon oporezivanja}}{\text{Prihod od prodaje}} \times 100 \quad (4)$$

Dio prihoda koji ostaje poduzeće može ili isplatiti vlasnicima ili ostaviti u bilanci kao zadržani dobitak.

⁷⁶ Belak, V.: op.cit., str. 66.

⁷⁷ Horvat Jurjec, K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRif, 11 (7), str. 25.

⁷⁸ Belak, V.: op.cit., str. 66.

⁷⁹ Belak, V.: op.cit., str. 66.

⁸⁰ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 25.

⁸¹ Belak, V.: op.cit., str. 66.

⁸² Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 25.

b) Povrat na investirano ili povrat na korišteni kapital govori o menadžerskoj efikasnosti u korištenju raspoloživih resursa⁸³. Povrat na investirano podrazumijeva povrat na ukupni kapital, povrat na uloženi dugoročni kapital te povrat na ukupni vlastiti kapital.

Povrat na ukupni kapital izračunava se na temelju izraza⁸⁴:

$$\text{Povrat na ukupni kapital (ROA)} = \frac{\text{Operativni dobitak}}{\text{Ukupna imovina}} \times 100 \quad (5)$$

Pokazatelj govori koliko novčanih jedinica operativnog dobitka proizlazi iz 100 novčanih jedinica investiranih u imovinu⁸⁵.

Povrat na ukupni dionički kapital ili povrat na ukupno korišteni vlastiti kapital računa se na temelju formule⁸⁶:

$$\text{Povrat na ukupni dionički kapital} = \frac{\text{Dobitak poslije oporezivanja}}{\text{Ukupni vlastiti kapital}} \times 100 \quad (6)$$

Ovaj pokazatelj govori koliko je novčanih jedinica dobiti nakon oporezivanja proizašlo iz 100 novčanih jedinica uloženog dioničkog, odnosno vlastitog kapitala⁸⁷.

Pokazatelji obrtaja imovine prikazuje odnos prihoda i aktive te govore koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda. Računa se na sljedeći način⁸⁸:

$$\text{Koeficijent obrtaja imovine} = \frac{\text{Prihod}}{\text{Ukupna imovina}} \quad (7)$$

Osim osnovnog pokazatelja, za poduzeće se računaju i sljedeći pokazatelji⁸⁹:

$$\text{a) Koeficijent obrtaja tekuće imovine} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Kratkotrajna imovina}} \quad (8)$$

⁸³ Belak, V.: op.cit., str. 68.

⁸⁴ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 25.

⁸⁵ Belak, V.: op.cit., str. 69.

⁸⁶ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 26.

⁸⁷ Belak, V.: op.cit., str. 70.

⁸⁸ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 23.

⁸⁹ Belak, V.: op.cit., str. 71.

$$b) \text{ Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Dugotrajna imovina}} \quad (9)$$

$$c) \text{ Koeficijent utrživosti zaliha} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Ukupne zalihe}} \quad (10)$$

$$d) \text{ Koeficijent obrtaja neto potraživanja} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Potraživanja od kupaca} - \text{Obveze prema dobavljačima}} \quad (11)$$

Analiza likvidnosti i solventnosti obuhvaća dvije grupe pokazatelja – *pokazatelje likvidnosti* i *pokazatelje solventnosti*.

Likvidnost (Liquidity) se može definirati kao sposobnost tvrtke da u roku podmiri svoje tekuće obveze⁹⁰. Prilikom analize likvidnosti u praktičnom djelu rada računati će se koeficijent opće i ubrzane likvidnosti te pokazatelj radno raspoloživog kapitala.

Koeficijent opće likvidnosti ili tekući odnos pokazuje u kojoj mjeri kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze. Idealna vrijednost ovog pokazatelja iznosi minimalno 2.⁹¹ Pokazatelj se računa sljedećom formulom⁹²:

$$\text{Koeficijent opće likvidnosti (tekući odnos)} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkoročne obveze}} \quad (12)$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti ili brzi odnos kao i koeficijent opće likvidnosti pokazuje da li je poduzeće sposobno podmiriti kratkoročne obveze kratkotrajnom imovinom, ali u vrlo kratkom roku⁹³. Stoga se od kratkotrajne imovine oduzima vrijednost zaliha kojima treba određen period vremena da se pretvore u novac. Idealna iskustvena vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti iznosi 1. Pokazatelj se računa na temelju izraza⁹⁴:

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina} - \text{Zalihe}}{\text{Kratkoročne obveze}} \quad (13)$$

⁹⁰ Belak, V.: op.cit., str. 71

⁹¹ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 20.

⁹² Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 20.

⁹³ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 21.

⁹⁴ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 21.

Radno raspoloživi kapital ukazuje na pozitivno ili negativno prekoračenje tekuće aktive nad tekućom pasivom. On daje informacije o kapitalu koji stoji na raspolaganju za udovoljavanje tekućim obvezama i neočekivanim novčanim izdacima⁹⁵. Ukoliko je vrijednost pokazatelja negativna, ukazuje se na probleme u podmirenju tekućih obveza i na potrebu pribavljanja dodatnog kapitala. Suprotno, ukoliko je vrijednost pokazatelja pozitivna poduzeće može ostvariti dodatnu zaradu novim kratkoročnim zaduživanjima ili plasmanima. Pokazatelj se izračunava formulom⁹⁶:

$$\text{Radno raspoloživi kapital} = \text{Kratkotrajna imovina} - \text{Kratkoročne obveze} \quad (14)$$

Solventnost (Solvency) se može definirati kao sposobnost tvrtke da u roku udovolji svojim dugoročnim obvezama⁹⁷. Mjere solventnosti su usmjerene na promatranje dugoročne financijske stabilnosti kroz odnose unutar kapitalne i financijske strukture tvrtke te odnose pojedinih pozicija te strukture s aktivom⁹⁸. Pokazatelji solventnosti obuhvaćaju pokazatelj omjera dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala, stupnja zaduženosti, omjera duga i glavnice, odnosa pokrića kamata te odnosa dugotrajne imovine i vlasničkog kapitala.

Odnos dugoročnih obveza prema ukupnom dugoročnom kapitalu pokazuje udjel dugoročnih obveza u ukupnom korištenom dugoročnom kapitalu (vlastitom i tuđem) pa se može nazvati „udjel tuđeg kapitala“⁹⁹. Vrijednost pokazatelja trebala bi biti maksimalno između 30% i 35%. Izračunava se na sljedeći način¹⁰⁰:

$$\text{Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala} = \frac{\text{Dugoročne obveze}}{\text{Ukupni dugoročni kapital}} \times 100 \quad (15)$$

⁹⁵ Belak, V.: op.cit., str. 74.

⁹⁶ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 22.

⁹⁷ Belak, V.: op.cit., str. 71.

⁹⁸ Belak, V.: op.cit., str. 77.

⁹⁹ Belak, V.: op.cit., str. 79.

¹⁰⁰ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 22.

Stupanj zaduženosti govori koliko imovine se financira iz tuđih izvora. Iskustvena vrijednost pokazatelja je maksimalno 50% iz razloga što je pokazatelj veći to će veći biti i rizik ulaganja u poduzeće¹⁰¹. Računa se sljedećim izrazom¹⁰²:

$$\text{Stupanj zaduženosti} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Ukupna imovina}} \times 100 \quad (16)$$

Omjer duga i glavnice pokazuje odnos ukupnih obveza i vlastitog kapitala. Omjer ne bi trebao biti veći od 1, odnosno ukupne obveze ne bi smjele biti veće od ukupne glavnice. Izračunava se na temelju formule¹⁰³:

$$\text{Omjer duga i glavnice} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Glavnica}} \quad (17)$$

Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice bi trebao biti 1:1, odnosno vrijednost dugotrajne imovine ne bi trebala biti veća od vrijednosti glavnice, a računa se formulom¹⁰⁴:

$$\text{Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice} = \frac{\text{Dugotrajna imovina}}{\text{Glavnica}} \quad (18)$$

¹⁰¹ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 22.

¹⁰² Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 22.

¹⁰³ Horvat Jurjec, K.: op.cit., str. 22.

¹⁰⁴ Belak, V.: op.cit., str. 83.

3. KOMPARATIVNA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI ODRŽAVANJE I POPRAVAK MOTORNIH VOZILA

Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NN 58/07) razred 45.20 - Održavanje i popravak motornih vozila uključuje¹⁰⁵:

- održavanje i popravak motornih vozila:
 - mehaničke popravke,
 - električarske popravke,
 - popravak elektroničkih sustava ubrizgavanja,
 - redovito servisiranje,
 - popravak karoserije,
 - popravak dijelova motornih vozila,
 - pranje, poliranje, itd.,
 - prskanje i bojenje,
 - popravak vjetrobrana i prozora,
 - popravak sjedala motornih vozila.
- popravak vanjskih i unutarnjih guma te podešavanje i zamjenu guma,
- zaštitu od korozije,
- ugradnju dijelova i pribora koji nije dio proizvodnog procesa.

Ovaj razred isključuje¹⁰⁶:

- protektiranje guma,

¹⁰⁵ Ministarstvo poduzetništva i obrta (2007): NKD 2007. s objašnjenjima

¹⁰⁶ Ministarstvo poduzetništva i obrta (2007): NKD 2007. s objašnjenjima

- vuču vozila i pomoć na cesti,
- redoviti tehnički pregled motornih vozila.

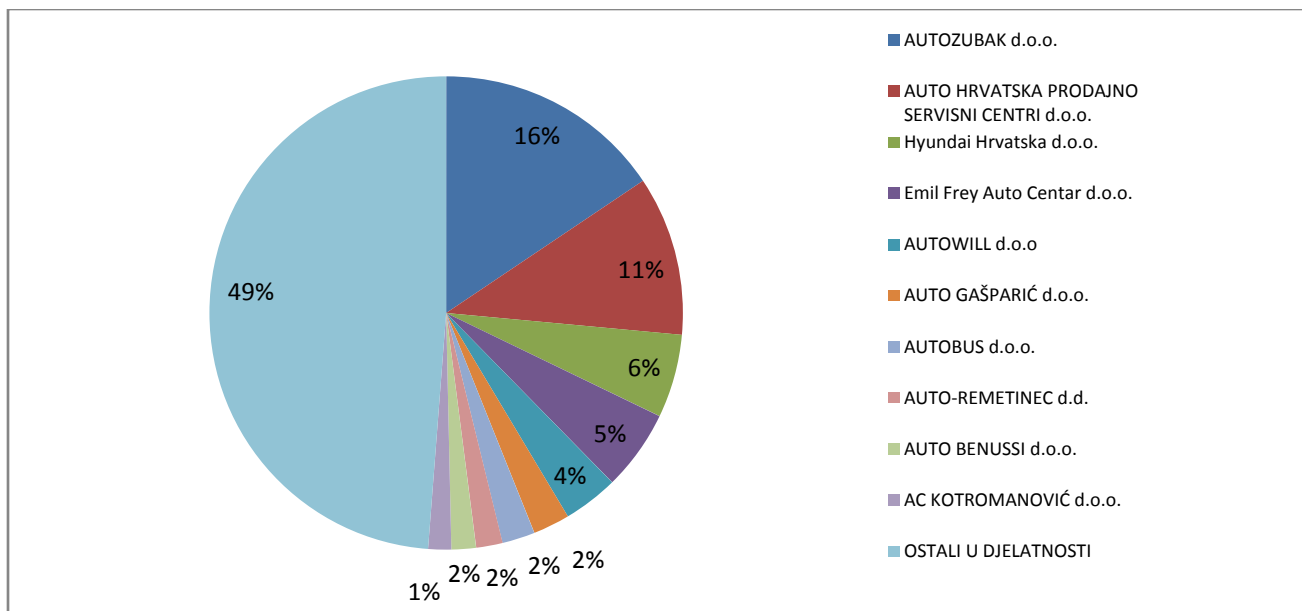
U Republici Hrvatskoj unutar djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila postoji 1.263 mala, 7 srednjih i 2 velika poduzeća¹⁰⁷. U nastavku rada će se komparativnom analizom pomoću pokazatelja analizirati uspješnost poslovanja prvih deset subjekata koji su u 2015. godini ostvarili udio od 51,22% u djelatnosti obzirom na ukupno ostvaren prihod za 2015. godinu. Popis poduzeća koja će biti uključena u analizu vidljiv je u tablici 2 dok je njihov odnos prikazan grafikonom 1.

Tablica 2: Udio prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila prema ukupnom prihodu za 2015. godinu

RANG	NAZIV PODUZEĆA	Udio u top 10	Udio u djelatnosti
1.	AUTOZUBAK d.o.o.	30,44%	15,59%
2.	AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	21,25%	10,88%
3.	Hyundai Hrvatska d.o.o.	11,13%	5,70%
4.	Emil Frey Auto Centar d.o.o.	10,71%	5,49%
5.	AUTOWILL d.o.o	7,33%	3,75%
6.	AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	4,91%	2,52%
7.	AUTOBUS d.o.o.	4,37%	2,24%
8.	AUTO-REMETINEC d.d.	3,51%	1,80%
9.	AUTO BENUSSI d.o.o.	3,29%	1,69%
10.	AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	3,04%	1,56%
		Ostali u djelatnosti:	48,78%

Izvor: Poslovna.hr

¹⁰⁷ www.poslovna.hr

Grafikon 1: Udio prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila prema ukupnom prihodu za 2015. godinu

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Vremenski obuhvat analize odnosi se na vrijeme od 2013. do 2015. godine, a rad će obuhvatiti analizu pokazatelja profitabilnosti, pokazatelja obrtaja imovine te pokazatelja likvidnosti i solventnosti. Za poduzeće Hyundai Hrvatska d.o.o. usporedba će se vršiti samo za 2015. godinu zbog neraspoloživosti podataka za prethodne dvije godine.

3.1. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti obuhvaćaju dvije skupine pokazatelja – pokazatelje profitne marže koja se izračunava temeljem podataka iz računa dobiti i gubitka. Kod izračuna profitne marže u odnos se stavljaju različite razine dobiti i iznos prihoda od prodaje koje je poduzeće ostvarilo. Druga skupina pokazatelja odnosi se na pokazatelje povrata na investirano koji se izračunavaju stavljanjem u omjer različitih razina dobiti naspram ukupne imovine ili vlastitog kapitala (glavnice). Dakle za izračun povrata na investirano koriste se podaci iz računa dobiti i gubitka te podaci iz bilance. U nastavku će se pokazati usporedba poslovanja poduzeća prema pokazateljima iz ove dvije skupine u razdoblju od 2013. do 2015. godine.

3.1.1. Pokazatelji profitne marže

Pokazatelji profitne marže koji će u nastavku biti obrađeni obuhvaćaju operativnu profitnu maržu, profitnu maržu prije poreza te neto profitnu maržu.

Tablica 3 prikazuje podatke o pokazateljima *operativne profitne marže* za deset promatranih poduzeća iz djelatnosti u vremenskom okviru od 2013. do 2015. godine. Operativna profitna marža govori koliko poduzeću prihoda ostaje za pokriće troškova financiranja, poreza na dobit i dobiti nakon oporezivanja.

Tablica 3: Pokazatelji operativne profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

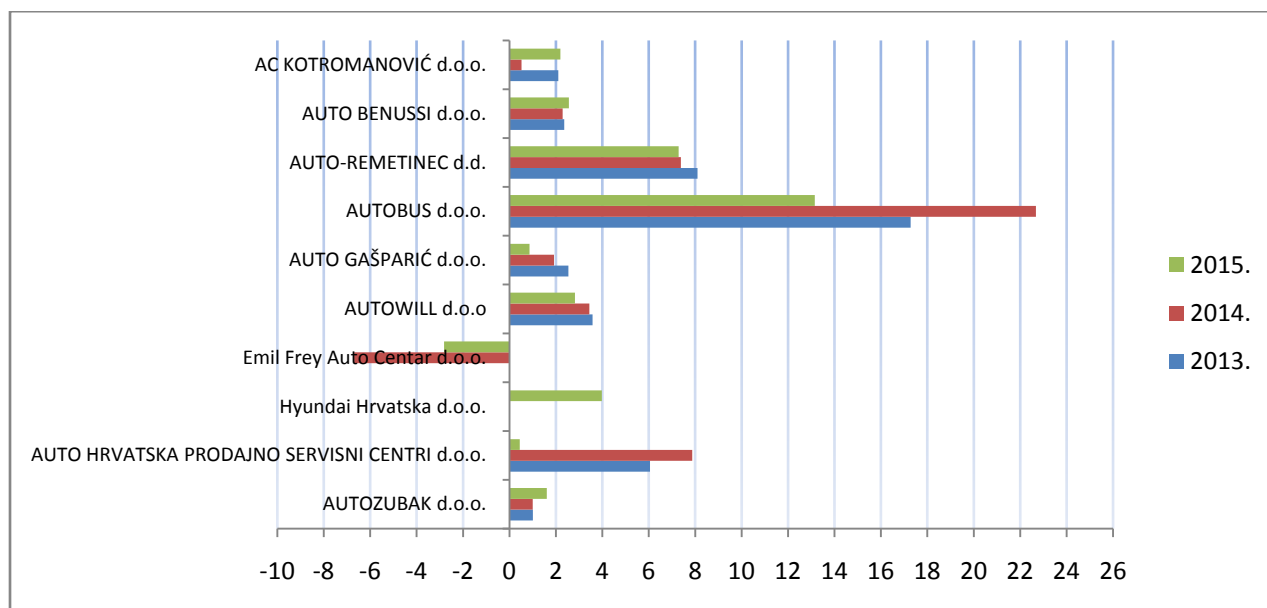
PODUZEĆE	Operativna profitna marža (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	1,01	1,00	1,61
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	6,05	7,87	4,37
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	3,98
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	- 6,69	- 2,82
AUTOWILL d.o.o.	3,58	3,44	2,82
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	2,54	1,92	0,86
AUTOBUS d.o.o.	17,28	22,68	13,15
AUTO-REMETINEC d.d.	8,10	7,38	7,29
AUTO BENUSSI d.o.o.	2,36	2,29	2,56
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	2,10	0,52	2,19

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Iz tablice je vidljivo kako je prema pokazatelju operativne profitne marže poduzeće Autobus d.o.o prvorangirano u djelatnosti za sve promatrane godine. Dakle, poduzeću u 2013. godini ostaje 17,28% prihoda, u 2014., 22,68% te u 2015. godini 13,15% prihoda za pokriće troškova financiranja, poreza na dobit i dobitka nakon oporezivanja.

Najlošije pokazatelje operativne profitne marže za sve promatrane godine ima poduzeće Emil Frey Auto Centar d.o.o. čiji je pokazatelj operativne profitne marže u 2014. i 2015. godini negativan.

Kretanje pokazatelja operativne profitne marže za svih deset promatranih poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazano je grafikonom 2.

Grafikon 2: Pokazatelji operativne profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Tablica 4 prikazuje podatke o *profitnoj marži prije poreza* za promatrana poduzeća u promatranom razdoblju. Kao što je u radu prethodno naglašeno, profitna marža prije poreza govori koliko je poduzeću prihoda ostalo za pokriće poreza na dobitak i dobiti nakon poreza.

Tablica 4: Pokazatelji profitne marže prije poreza za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

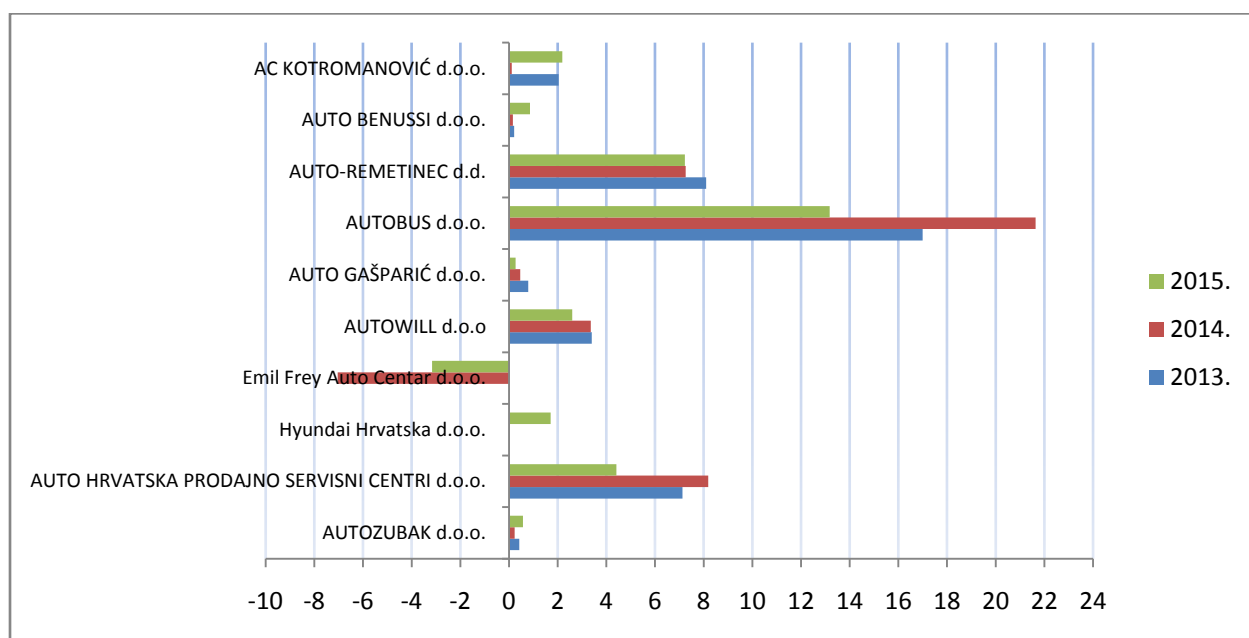
PODUZEĆE	Profitna marža prije poreza (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	0,42	0,23	0,57
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	7,13	8,19	4,41
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	1,71
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	- 6,97	- 3,08

AUTOWILL d.o.o	3,40	3,36	2,60
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	0,79	0,46	0,23
AUTOBUS d.o.o.	17,00	21,64	13,18
AUTO-REMETINEC d.d.	8,10	7,26	7,23
AUTO BENUSSI d.o.o.	0,21	0,16	0,86
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	2,04	0,11	2,19

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Kao i u prethodnom slučaju, prema podacima prikazanim u tablici može se uočiti kako poduzeće Autobus d.o.o. u razdoblju od 2013. do 2015. godine ima najveći pokazatelj profitne marže prije poreza. Vrijednost pokazatelja iznosi 17% u 2013., 21,64% u 2014., te 13,18% u 2015. godini. Iz navedenog se može zaključiti kako poduzeće Autobus d.o.o. ima najviše prihoda za pokriće poreza na dobit i dobitka nakon oporezivanja u svim promatranim godinama.

Kretanje pokazatelja profitne marže u promatranom vremenskom periodu za prvih deset poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila prikazan je grafikonom 3.

Grafikon 3: Pokazatelji profitne marže prije poreza za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

U tablici 5 prikazani su podaci o *neto profitnoj marži* za promatrana poduzeća u vremenskom periodu od 2013. do 2015. godine. Podaci iz tablice pokazati će koja od poduzeća imaju najviše

preostalog prihoda nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit, odnosno koja od poduzeća imaju najveći dobitak koji mogu podijeliti vlasnicima ili uložiti u poslovanje

Tablica 5: Pokazatelji neto profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

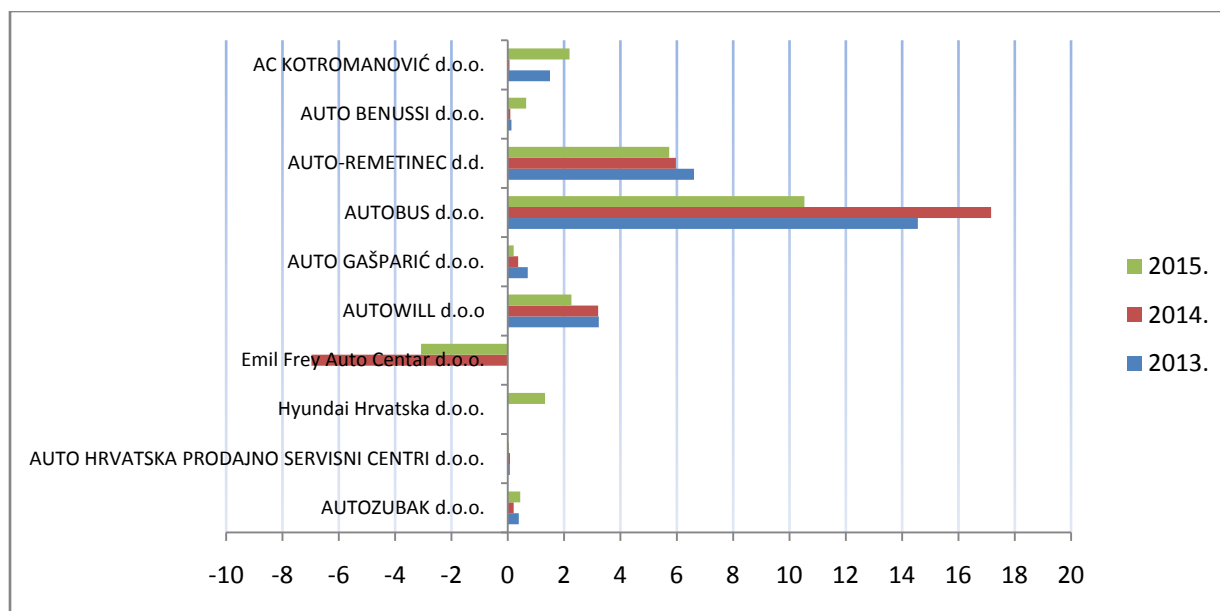
PODUZEĆE	Neto profitna marža (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	0,39	0,21	0,44
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	0,07	0,08	0,04
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	1,32
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	- 6,97	- 3,08
AUTOWILL d.o.o.	3,23	3,21	2,26
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	0,71	0,37	0,21
AUTOBUS d.o.o.	14,56	17,16	10,53
AUTO-REMETINEC d.d.	6,61	5,97	5,73
AUTO BENUSSI d.o.o.	0,13	0,09	0,65
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	1,50	0,06	2,19

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema podacima iz tablice poduzeće koje u svim promatranim razdobljima ima najviše preostalog prihoda nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit je Autobus d.o.o. s vrijednošću pokazatelja od 14.56% za 2013., 17,16% za 2014. te 10,53% u 2015. godini.

Najlošiju vrijednost pokazatelja u 2013. godini ima poduzeće Autohrvatska prodajno servisni centri d.o.o., a u 2014. i 2015. godini poduzeće Emil Frey Auto Centar d.o.o.

Pokazatelji neto profitne marže za sva promatrana poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su na grafikonu 4.

Grafikon 4: Pokazatelji neto profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Sukladno prikazanim pokazateljima profitne marže može se zaključiti kako je poduzeće Autobus d.o.o. bilo najbolje rangirano poduzeće u 2013., 2014. i 2015. godini prema svim promatranim pokazateljima. Poduzeće Autozubak d.o.o. prema pokazateljima profitne marže među prvih deset poduzeća varira između šestog i osmog mjesta, bez obzira što je prema prihodima u 2015. godini zauzimalo prvo mjesto u djelatnosti.

3.1.2. Povrat na investirano

Povrat na investirano pokazuje efikasnost menadžmenta u korištenju kapitala. U nastavku će se promatrati odnos poduzeća s obzirom na vrijednosti slijedećih pokazatelja: povrata na ukupni kapital i povrata na ukupni vlastiti kapital. Razlika između ova dva pokazatelja je u tome što se kod povrata na ukupni kapital u odnos stavlja operativni dobitak i ukupna imovina, dok povrat na ukupni vlastiti kapital u odnos stavlja dobit nakon oporezivanja i glavnica (kapital i rezerve).

U tablici 6 prikazani su pokazatelji *povrata na ukupni kapital* za promatrana poduzeća u periodu od 2013. do 2015. godine koji pokazuju koliko je kuna operativnog dobitka proizašlo iz 100,00 kn koje su investirane u imovinu.

Tablica 6: Povrat na ukupni kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

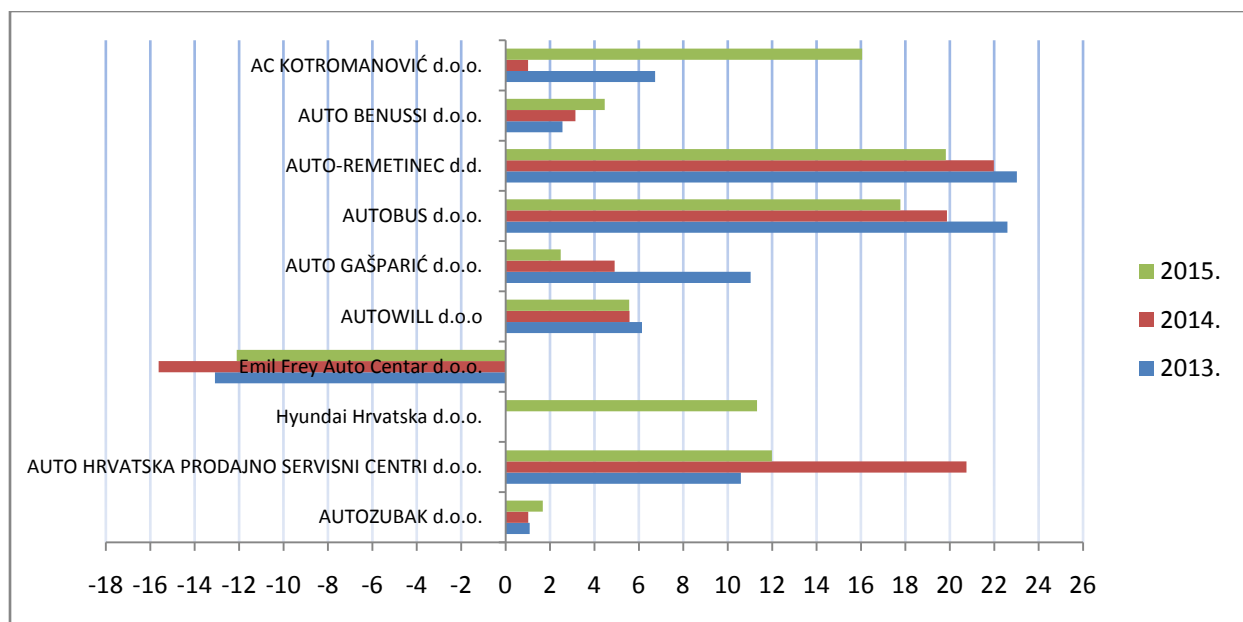
PODUZEĆE	Povrat na ukupni kapital (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	1,08	1,02	1,67
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	10,59	20,75	11,99
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	11,32
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	- 13,09	- 15,62	- 12,11
AUTOWILL d.o.o.	6,14	5,58	5,56
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	11,03	4,91	2,48
AUTOBUS d.o.o.	22,59	19,87	17,77
AUTO-REMETINEC d.d.	23,02	21,98	19,82
AUTO BENUSSI d.o.o.	2,56	3,14	4,46
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	6,73	1,01	16,05

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Iz podataka navedenih u tablici 6 vidljivo je da je u svim promatranim godinama najveću vrijednost pokazatelja povrata na ukupni kapital imalo poduzeće Auto-Remetinec d.d. Vrijednost pokazatelja za 2013. godinu kod ovog poduzeća iznosila je 23,02% u 2014., 21,98% te u 2015. godini 19,82%. Prema podacima može se zaključiti kako je spomenuto poduzeće iz uložених 100,00 kn u imovinu ostvarivalo najviše operativnog dobitka u svim promatranim godinama.

Ne računajući poduzeće Emil Frey Auto Centar d.o.o. koje u svim godinama ima negativnu vrijednost promatranog pokazatelja, poduzeće Autozubak d.o.o. ostvaruje najmanji povrat na ukupni kapital u 2013. i 2015. godini, a poduzeće AC Kotromanović d.o.o. u 2014. godini.

Pokazatelji povrata na ukupni kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 5.

Grafikon 5: Povrat na ukupni kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Pokazatelji povrata na ukupni vlastiti kapital govore koliko dobiti nakon oporezivanja proizlazi iz 100,00 kn uloženog vlastitog kapitala. Podaci o povratu na ukupni vlastiti kapital dani su u tablici 7.

Tablica 7: Povrat na ukupni vlastiti kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

PODUZEĆE	Povrat na ukupni vlastiti kapital (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	0,64	0,34	0,73
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	30,53	39,04	24,65
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	99,36
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	- 15,41	- 93,42	- 386,16
AUTOWILL d.o.o.	16,05	16,57	24,43
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	54,58	14,08	7,34
AUTOBUS d.o.o.	48,33	29,55	25,87
AUTO-REMETINEC d.d.	21,89	20,90	20,16
AUTO BENUSSI d.o.o.	3,23	3,17	6,66
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	11,01	0,41	39,25

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

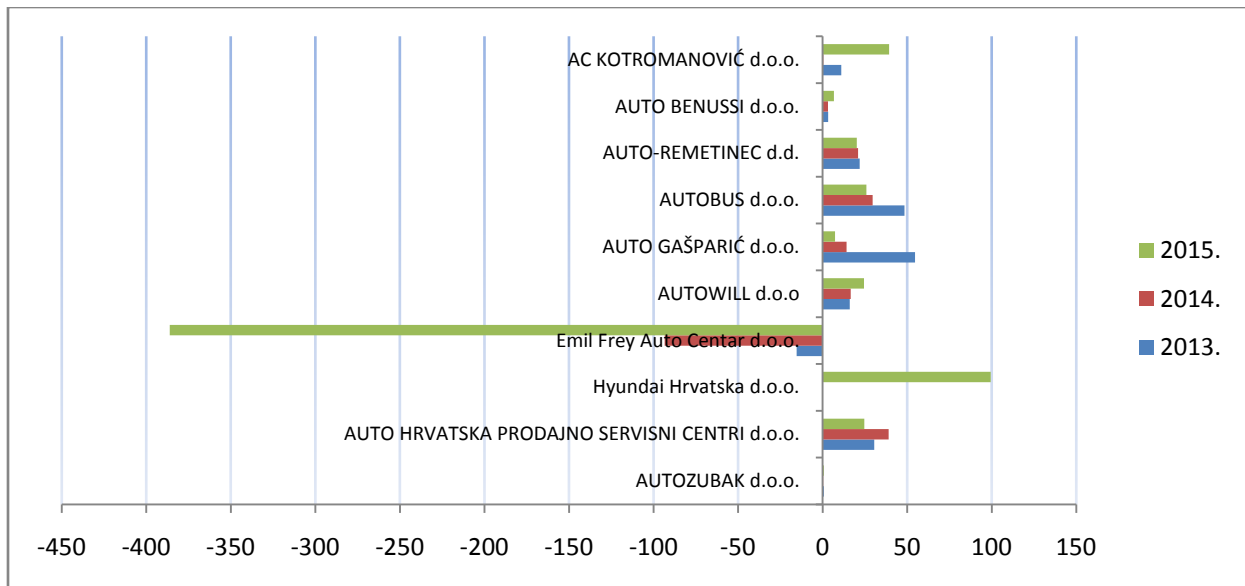
U 2013. godini najviše dobiti nakon oporezivanja iz uloženi 100,00 kn vlastitog kapitala ostvaruje poduzeće Auto Gašparić d.o.o. čija vrijednost pokazatelja iznosi 54,58%, odnosno na 100 kn uloženi vlastitog kapitala poduzeće ostvaruje 54,57 kn dobiti nakon oporezivanja. U narednim godinama vrijednost pokazatelja pada za više od pola vrijednosti te se tako u 2014. godini ostvaruje 40,49 kn manje dobiti nakon oporezivanja na 100,00 kn uloženi vlastitog kapitala, dok je u 2015. godini ta razlika još veća, a poduzeće ima samo 7,34 kn dobiti nakon oporezivanja koja proizlazi iz 100,00 kn uloženi vlastitog kapitala.

Prvorangirano poduzeće u 2014. godini prema pokazatelju povrata na ukupni vlastiti kapital je Autohrvatska prodajno servisni centri d.o.o. kod kojeg vrijednost pokazatelja iznosi 39,04%.

U 2015. godini najvišu vrijednost pokazatelja ima poduzeće Hyundai Hrvatska d.o.o.. Tako poduzeće ostvaruje 99,36 kn dobiti nakon oporezivanja na uloženi 100,00 kn vlastitog kapitala, dakle, vlastiti kapital se skoro u cijelosti vrati u obliku dobiti koja se može raspodijeliti vlasnicima ili uložiti u poslovanje.

Kao i u slučaju prethodnog pokazatelja, poduzeće Autozubak d.o.o. je osim poduzeća Emil Frey Auto Centar d.o.o koje ima negativnu vrijednost promatranog pokazatelja, u svim godinama najniže rangirano poduzeće prema povratu na ukupni vlastiti kapital.

Pokazatelji povrata na ukupni vlastiti kapital u razdoblju od 2013. do 2015. godine za promatrana poduzeća su prikazani grafikonom 6.

Grafikon 6: Povrat na ukupni vlastiti kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

3.2. Pokazatelji obrtaja imovine

Pokazatelji obrtaja imovine mogu se izračunavati za različite djelove, odnosno kategorije imovine. Ovi pokazatelji govore koliko jedna novčana jedinica nekog dijela imovine stvara novčanih jedinica prihoda. U nastavku rada biti će prikazani pokazatelji obrtaja imovine za prvih deset poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila te će se na temelju istih donijeti zaključak koja od poduzeća najbolje koriste svoju imovinu u smislu povrata u obliku prihoda.

3.2.1. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine govori koliko jedna novčana jedinica kratkotrajne imovine stvara prihoda o prodaje. U tablici 8 prikazan je izračun koeficijenata obrtaja kratkotrajne imovine za prvih deset poduzeća u promatranoj djelatnosti u periodu od 2013. do 2015. godine.

Tablica 8: Koeficijenti obrtaja kratkotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

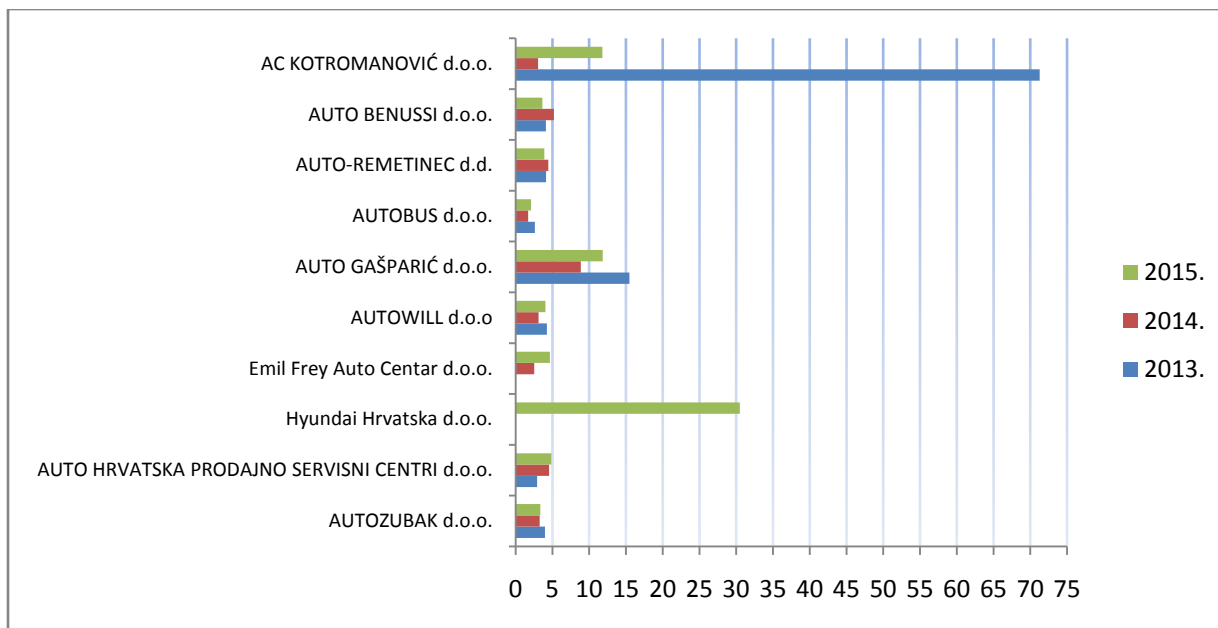
PODUZEĆE	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	3,98	3,26	3,35
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	2,91	4,55	4,85
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	30,50
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	2,53	4,65
AUTOWILL d.o.o.	4,25	3,11	4,04
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	15,47	8,85	11,83
AUTOBUS d.o.o.	2,62	1,70	2,10
AUTO-REMETINEC d.d.	4,14	4,44	3,90
AUTO BENUSSI d.o.o.	4,11	5,20	3,63
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	71,28	3,05	11,79

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema podacima danima u tablici vidljivo je da u 2013. godini najviše prihoda na uloženu jedinicu kratkotrajne imovine ostvaruje poduzeće AC Kotromanović d.o.o. Poduzeće je u spomenutoj godini na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvarilo 71,28 kn prihoda od prodaje. U 2014. godini taj iznos drastično pada te poduzeće na kunu uložene kratkotrajne imovine ostvaruje 3,05 kn prihoda od prodaje što je manje za 68,23 kn u odnosu na prethodnu godinu.

Poduzeće s najvišom vrijednosti pokazatelja u 2014. godini je Auto Gašparić d.o.o., dok je u 2015. godini to Hyundai Hrvatska d.o.o.

Koeficijenti obrtaja kratkotrajne imovine za sva promatrana poduzeća razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su na grafikonu 7.

Grafikon 7: Koeficijenti obrtaja kratkotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

3.2.2. Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine u odnos stavlja prihode od prodaje i dugotrajnu imovinu, odnosno pokazuje koliko se novčanih jedinica prihoda ostvaruje iz jedne novčane jedinice dugotrajne imovine.

Tablicom 9 prikazani su koeficijenti obrtaja dugotrajne imovine za prvih deset poduzeća djelatnosti održavnje i popravak motornih vozila za 2013., 2014. i 2015. godinu. Iz tablice je vidljivo koja poduzeća ostvaruju najviše prihoda od uložene dugotrajne imovine u spomenutom vremenskom periodu.

Tablica 9: Koeficijenti obrtaja dugotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

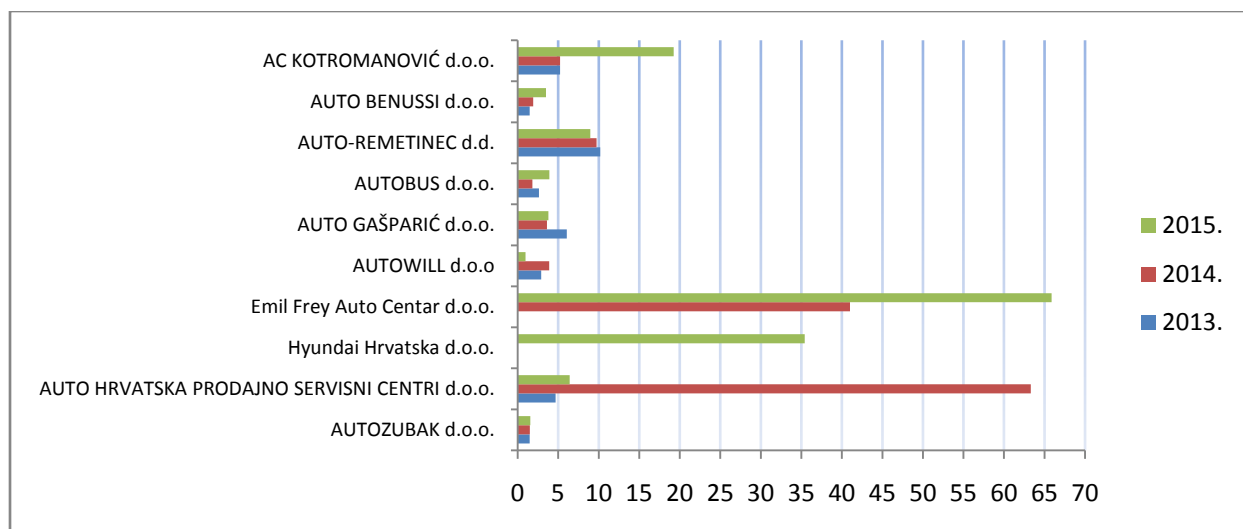
PODUZEĆE	Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	1,48	1,51	1,55
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	4,68	63,30	6,41
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	35,42
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	41,01	65,87
AUTOWILL d.o.o.	2,91	3,89	0,96
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	6,07	3,61	3,79
AUTOBUS d.o.o.	2,62	1,81	3,90
AUTO-REMETINEC d.d.	10,19	9,73	8,97
AUTO BENUSSI d.o.o.	1,49	1,91	3,49
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	5,23	5,24	19,24

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

U 2013. godini poduzeće Auto-Remetinec d.d. ostvaruje 10,19 kn prihoda od prodaje na uloženu jednu kunu dugotrajne imovine što ga pozicionira na prvo mjesto među promatranih deset poduzeća. Gledano kroz vrijeme, koeficijent obrtaja dugotrajne imovine za ovo poduzeće pada i to u iznosu od 0,46 kn u 2014., u odnosu na 2013. godinu te za 0,76 kn u 2015., u odnosu na 2014.

U 2014. godini najviše prihoda od prodaje na uloženu kunu dugotrajne imovine ostvaruje poduzeće Autohrvatska prodajno servisni centri d.o.o. i to 63,30 kn po uloženoj jedinici dok u 2015. godini prvu poziciju drži poduzeće Emil Frey AutoCentar d.o.o. sa 65,87 kn ostvarenih prihoda od prodaje na uloženi 1,00 kn dugotrajne imovine.

Koeficijenti obrtaja dugotrajne imovine za sva promatrana poduzeća razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su na grafikonu 8.

Grafikon 8: Koeficijenti obrtaja dugotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

3.2.3. Koeficijent utrživosti zaliha

Koeficijent utrživosti zaliha stavlja u odnos prihod od prodaje i ukupne zalihe te govori koliko jedna novčana jedinica zaliha stvara prihoda od prodaje. Podaci o koeficijentu utrživosti zaliha za promatrana poduzeća u 2013., 2014. i 2015. godini prikazani su tablicom 10.

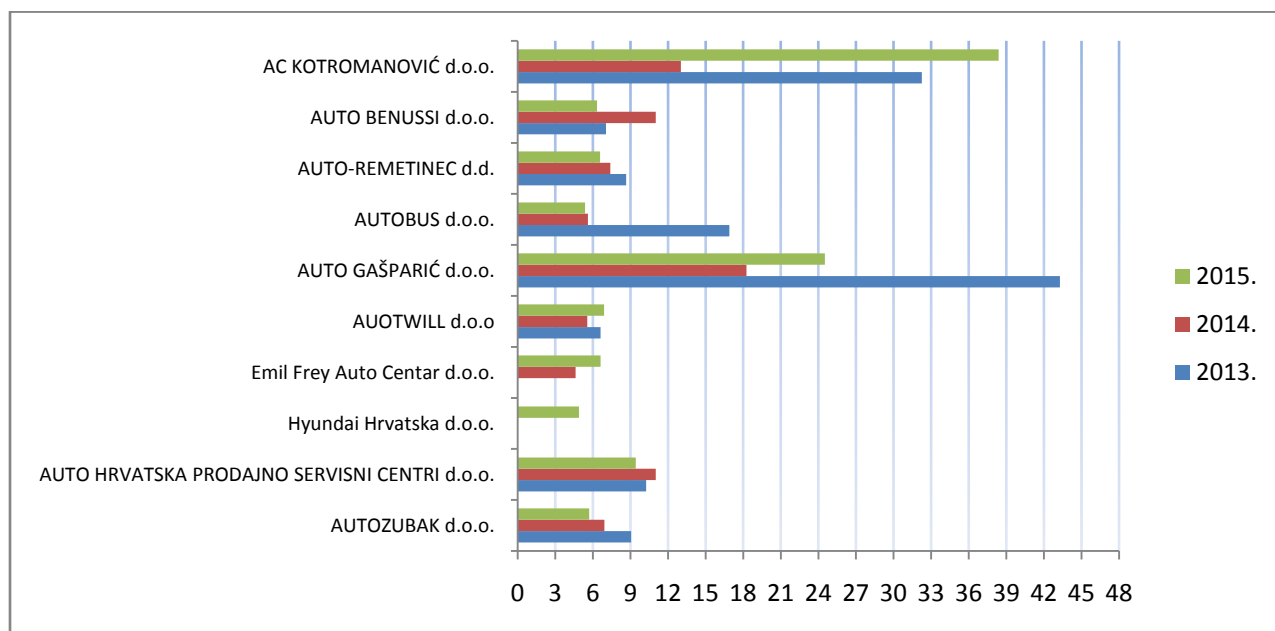
Tablica 10: Koeficijenti utrživosti zaliha za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

PODUZEĆE	Koeficijent utrživosti zaliha		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	9,05	6,92	5,71
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	10,25	11,02	9,42
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	4,89
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	4,62	6,61
AUTOWILL d.o.o.	6,62	5,56	6,90
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	43,28	18,26	24,52
AUTOBUS d.o.o.	16,89	5,60	5,38
AUTO-REMETINEC d.d.	8,66	7,39	6,57
AUTO BENUSSI d.o.o.	7,05	11,02	6,33
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	32,26	13,02	38,39

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema koeficijentima utrživosti zaliha za 2013. i 2014. godinu, poduzeće Auto Gašparić d.o.o. stvara najviše prihoda od prodaje od 1,00 kn ukupnih zaliha i to 43,28 kn u 2013. te 18,26 kn u 2014. godini. Poduzeće u 2015. godini pada na drugo mjesto, a na prvo mjesto penje se poduzeće AC Kotromanović d.o.o. koje za tu godinu ima vrijednost pokazatelja od 38,39 kn.

Koeficijenti utrživosti zaliha za sva promatrana poduzeća razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 9.

Grafikon 9: Koeficijenti utrživosti zaliha za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

3.2.4. Koeficijent obrtaja neto potraživanja

Koeficijent obrtaja neto potraživanja stavlja u odnos prihod od prodaje i potraživanja od kupaca umanjena za obveze prema dobavljačima. Pokazatelj govori koliko jedna novčana jedinica neto potraživanja stvara prihoda od prodaje. Tablicom 11 prikazani su pokazatelji koeficijenta neto potraživanja za promatranih 10 poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine.

Tablica 11: Koeficijenti obrtaja neto potraživanja za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

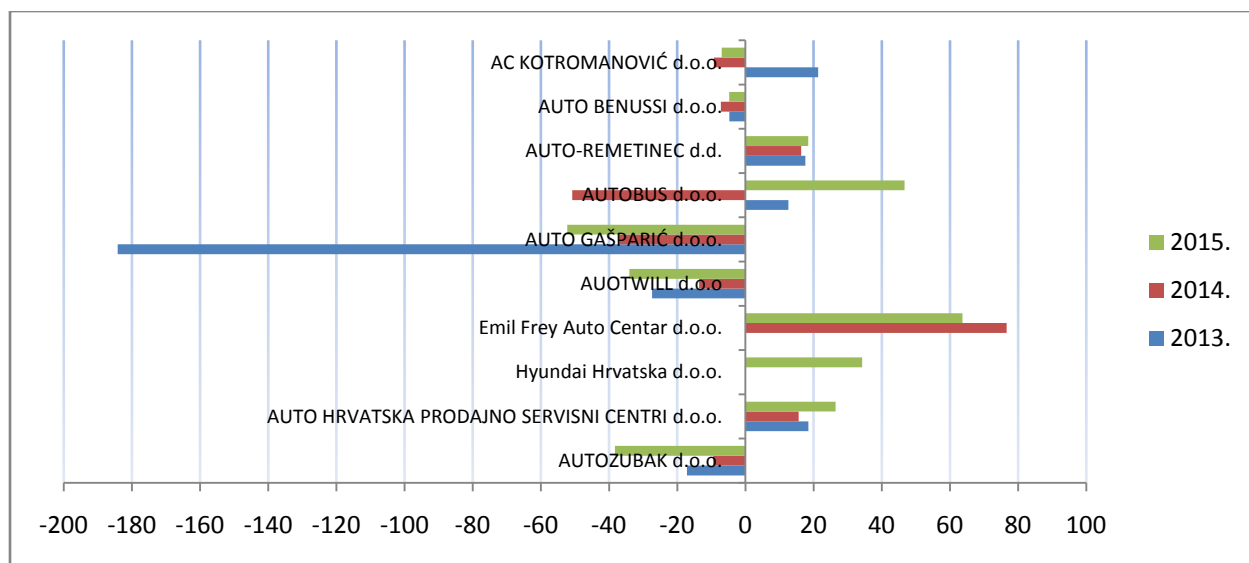
PODUZEĆE	Koeficijent obrtaja neto potraživanja		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	-17,15	-9,45	-38,30
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	18,45	15,61	26,46
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	34,24
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	76,64	63,68
AUOTWILL d.o.o.	-27,39	-13,59	-34,05
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	-184,17	-36,91	-52,29
AUTOBUS d.o.o.	12,60	-50,80	46,66
AUTO-REMETINEC d.d.	17,57	16,35	18,44
AUTO BENUSSI d.o.o.	-4,74	-7,21	-4,79
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	21,35	-9,26	-6,98

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema podacima iz tablice vidljivo je kako samo četiri poduzeća u 2013. godini imaju pozitivnu vrijednost pokazatelja od kojih najveću vrijednost istog ima poduzeće AC Kotromanović d.o.o. To poduzeće je u 2013. godini iz jedne kune neto potraživanja stvaralo 21,35 kn prihoda od prodaje.

U 2014. godini samo tri od deset promatranih poduzeća imaju pozitivnu vrijednost pokazatelja, a prvorangirano poduzeće je Emil Frey AutoCentar d.o.o. To poduzeće u 2014. godini ostvaruje 76,64 kn prihoda od prodaje na 1,00 kn neto potraživanja. Emil Frey AutoCentar d.o.o. i u 2015. godini ima najvišu vrijednost pokazatelja i to u iznosu od 63,38 kn.

Koeficijenti obrtaja neto potraživanja za prvih deset poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 10.

Grafikon 10: Koeficijenti obrtaja neto potraživanja za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

3.3. Pokazatelji likvidnosti i solventnosti

Pokazatelji likvidnosti i solventnosti govore da li je poduzeće sposobno u kratkom roku podmirivati svoje kratkoročne i dugoročne obveze. Za izračun ovih pokazatelja koriste se pozicije bilance i računa dobiti i gubitka kao što su kratkotrajna imovina, zalihe, potraživanja od kupaca, kratkoročne obveze i dugoročne obveze (pojedinačno i u zbroju), glavnica, operativna dobit, prihod od prodaje, trošak za prodano te trošak kamata.

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti odnose se na sposobnost poduzeća da u roku podmiri svoje kratkoročne dospjele obveze.

Koeficijent opće likvidnosti u odnos stavlja kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze. Vrijednosti pokazatelja za promatrana poduzeća u djelatnosti prikazane su tablicom 12 te pokazuju u kojoj mjeri kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze. Potrebno je naglasiti

kako je idealna iskustvena vrijednost pokazatelja 2 te se tada smatra da je poduzeće sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze.

Tablica 12: Koeficijenti opće likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

PODUZEĆE	Koeficijent opće likvidnosti		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	0,87	1,22	1,25
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	2,04	2,21	1,38
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	10,17
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	6,55	1,13	1,08
AUTOWILL d.o.o.	0,68	0,88	0,62
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	1,01	1,17	0,99
AUTOBUS d.o.o.	2,23	2,09	1,90
AUTO-REMETINEC d.d.	4,88	4,55	5,12
AUTO BENUSSI d.o.o.	0,53	0,54	0,82
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	0,08	0,91	1,07

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

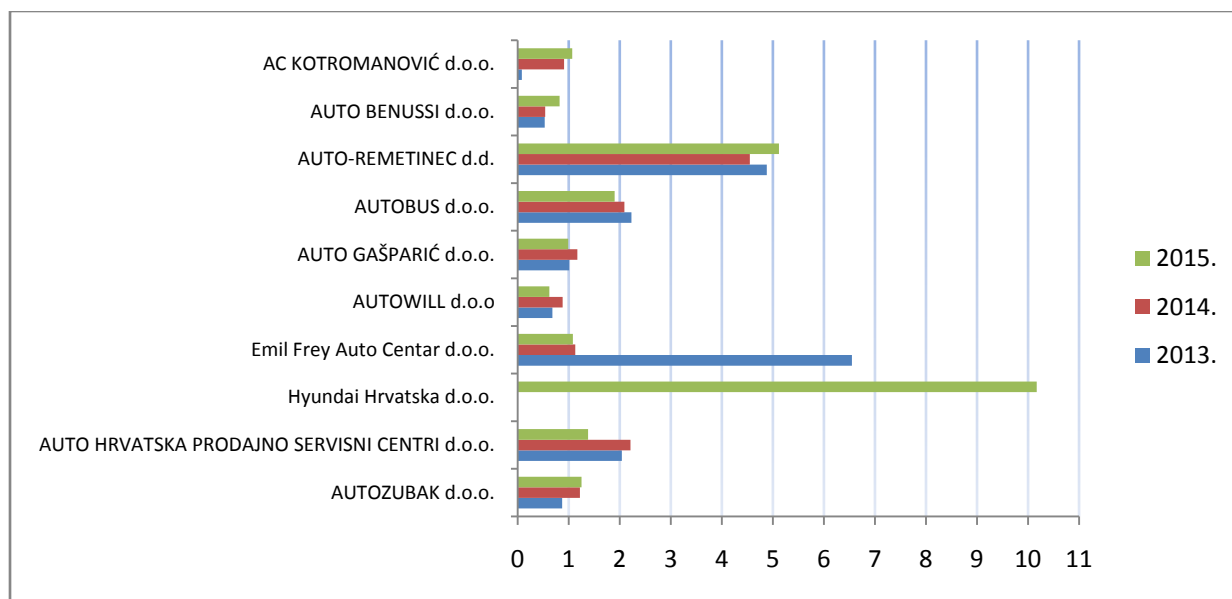
Prema podacima iz tablice za 2013. godinu s obzirom na koeficijent opće likvidnosti te zahtjev da isti iznosi minimalno 2, likvidna su samo četiri poduzeća - Autohrvatska prodajno servisni centri d.o.o., Emil Frey AutoCentar d.o.o., Autobus d.o.o. i Auto-Remetinec d.d.. Najlikvidnije poduzeće u 2013. prema navedenom bilo bi Emil Frey AutoCentar d.o.o. s vrijednošću pokazatelja od 6,55 što znači da kod ovog poduzeća kratkotrajna imovina skoro sedam puta prelazi kratkoročne obveze u 2013. godini.

U 2014. godini likvidno je bilo tek tri poduzeća od kojih prednjači Auto-remetinec d.d. s vrijednošću pokazatelja od 4,55.

Prema danim podacima u 2015., nastavlja se trend pada opće likvidnosti među promatranim poduzećima te su likvidna samo dva poduzeća i to Hyundai Hrvatska d.o.o. čiji pokazatelj iznosi 10,17 što znači da kratkotrajna imovina prelazi kratkoročne obveze za deset puta, te Auto-Remetinec d.d. čija kratkotrajna imovina prelazi kratkoročne obveze za pet puta.

Auto- Remetinec d.d. je jedino poduzeće koje je likvidno u sva tri promatrana razdoblja.

Koeficijenti opće likvinosti za promatrana poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 11.

Grafikon 11: Koeficijenti opće likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje da li je poduzeće sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze u vrlo kratkom roku. U odnos stavlja kratkotrajnu imovinu umanjenu za zalihe i kratkoročne obeze, a idealna iskustvena vrijednost pokazatelja je 1. Dakle kratkotrajna imovina umanjena za zalihe mora prelaziti kratkoročne obveze bar jedan put.

Tablica 13 prikazuje koeficijente ubrzane likvidnosti za prvih deset poduzeća djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u 2013., 2014. i 2015. godini.

Tablica 13: Koeficijenti ubrzane likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

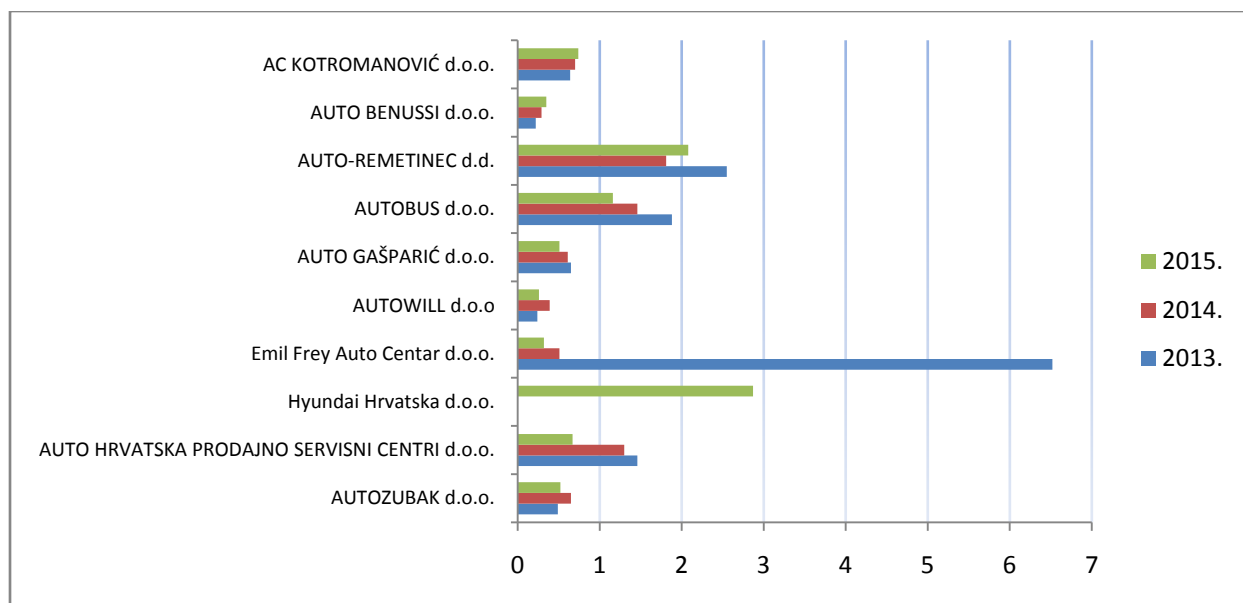
PODUZEĆE	Koeficijent ubrzane likvidnosti		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	0,49	0,65	0,52
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	1,46	1,30	0,67
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	2,87
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	6,52	0,51	0,32
AUTOWILL d.o.o.	0,24	0,39	0,26
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	0,65	0,61	0,51
AUTOBUS d.o.o.	1,88	1,46	1,16
AUTO-REMETINEC d.d.	2,55	1,81	2,08
AUTO BENUSSI d.o.o.	0,22	0,29	0,35
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	0,64	0,70	0,74

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Iz podataka u tablici 13, može se zaključiti kako su u 2013. godini prema koeficijentu ubrzane likvidnosti bila likvidna ista četiri poduzeća koja su zadovoljavala kriterije likvidnosti prema koeficijentu opće likvidnosti. To znači da jedino ta četiri već spomenuta poduzeća mogu u vrlo kratkom roku osigurati određenu količinu novca za pokriće kratkoročnih obveza. U ovoj godini posebno treba istaknuti poduzeće Emil Frey AutoCentar d.o.o. s vrijednošću pokazatelja od 6,52 što znači da kod ovog poduzeća i kada se od kratkotrajne imovine oduzmu zalihe, najlikvidniji dio imovine prelazi kratkoročne obveze za skoro sedam puta.

I u ostalim promatranim razdobljima je stanje ubrzane likvidnosti isto kao i ono tekuće likvidnosti. Ista poduzeća koja su bila likvidna u 2014. i 2015. godini prema kriteriju tekuće likvidnosti, likvidna i prema kriteriju ubrzane likvidnosti.

Koeficijenti ubrzane likvidnosti za prvih deset poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 12.

Grafikon 12: Koefficienti ubrzane likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Tablica 14 prikazuje podatke o radno raspoloživom kapitalu pojedinog poduzeća kroz promatrana razdoblja. *Radno raspoloživi kapital* daje informaciju o kapitalu preostalom za pokriće tekućih obveza te je poželjna pozitivna vrijednost pokazatelja.

Tablica 14: Radno raspoloživi kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

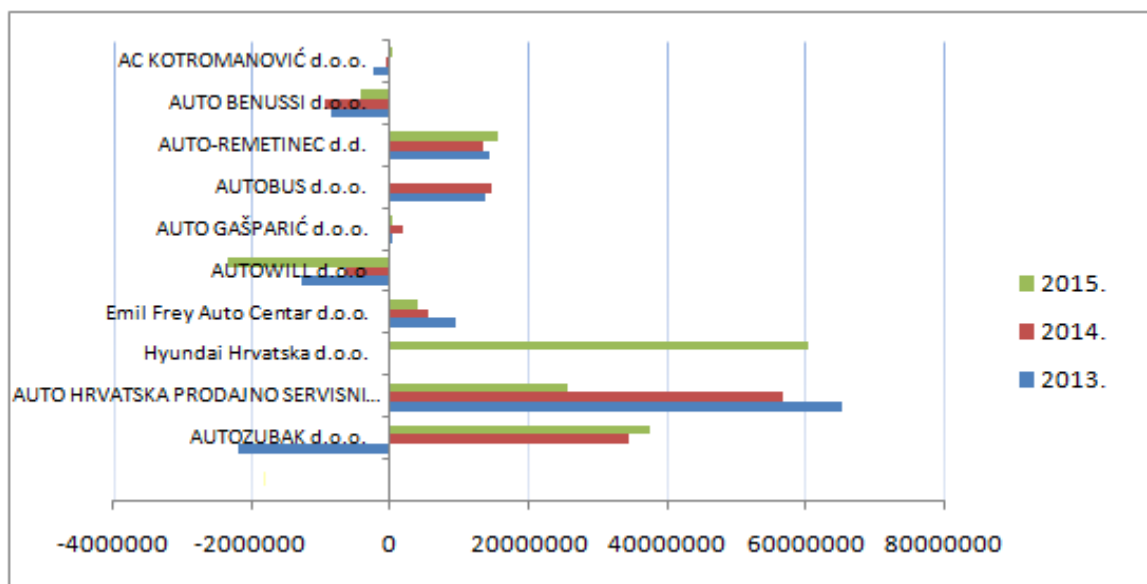
PODUZEĆE	Radno raspoloživi kapital		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	-22.107.900,00	34.358.700,00	37.454.500,00
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	65.199.500,00	56.820.200,00	25.739.000,00
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	60.598.200,00
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	9.602.700,00	5.439.400,00	3.825.700,00
AUTOWILL d.o.o.	-12.842.300,00	-6.433.700,00	-23.643.900,00
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	147.700,00	1.728.400,00	-48.400,00
AUTOBUS d.o.o.	13.775.100,00	14.792.400,00	19.93.700,00
AUTO-REMETINEC d.d.	14.304.100,00	13.330.000,00	15.628.400,00
AUTO BENUSSI d.o.o.	-8.503.300,00	-9.510.600,00	-4.199.700,00
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	-2.489.700,00	-493.200,00	380.800,00

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema podacima za 2013. godinu pozitivnu vrijednost radno raspoloživog kapitala ima pet poduzeća dok je kod ostalih četiri poduzeća ovaj pokazatelj negativan. Najviše preostalog kapitala za pokriće tekućih obveza u 2013. godini ima poduzeće Autohrvatska prodajno servisni centri d.o.o. i to u iznosu od 65.199.500,00 kn, a u 2014. godini također zauzima prvo mjesto među deset promatranih poduzeća prema ovom pokazatelju.

U 2015. godini najviše preostalog kapitala za pokriće tekućih obveza ima poduzeće Hyundai Hrvatska d.o.o. i to u iznosu od 60.598.200,00 kn.

Podaci o radno raspoloživom kapitalu za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila prikazani su grafikonom 13.

Grafikon 13: Radno raspoloživi kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

3.3.2. Pokazatelji solventnosti

Pokazatelji solventnosti odnose se na sposobnost podmirivanja dugoročnih obveza, a izračunavaju se na temelju podataka o iznosu dugoročnih obveza, ukupnih obveza, glavnice, dugoročnog ukupnog kapitala, ukupne imovine, dugotrajne imovine te operativnog dobitka i troškova kamata.

Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala u odnos stavlja dugoročne obveze i ukupni dugoročni kapital, odnosno ukupnu pasivu umanjenu za kratkoročne obveze te govori koliki je udjel dugoročnih obveza u dugoročnom kapitalu za pojedino poduzeće te koje je od njih najsposobnije podmirivati svoje dugoročne obveze. Bitno je naglasiti kako vrijednost pokazatelja treba iznositi maksimalno između 30% i 35%.

Podaci o omjeru dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala dani su u tablici 15.

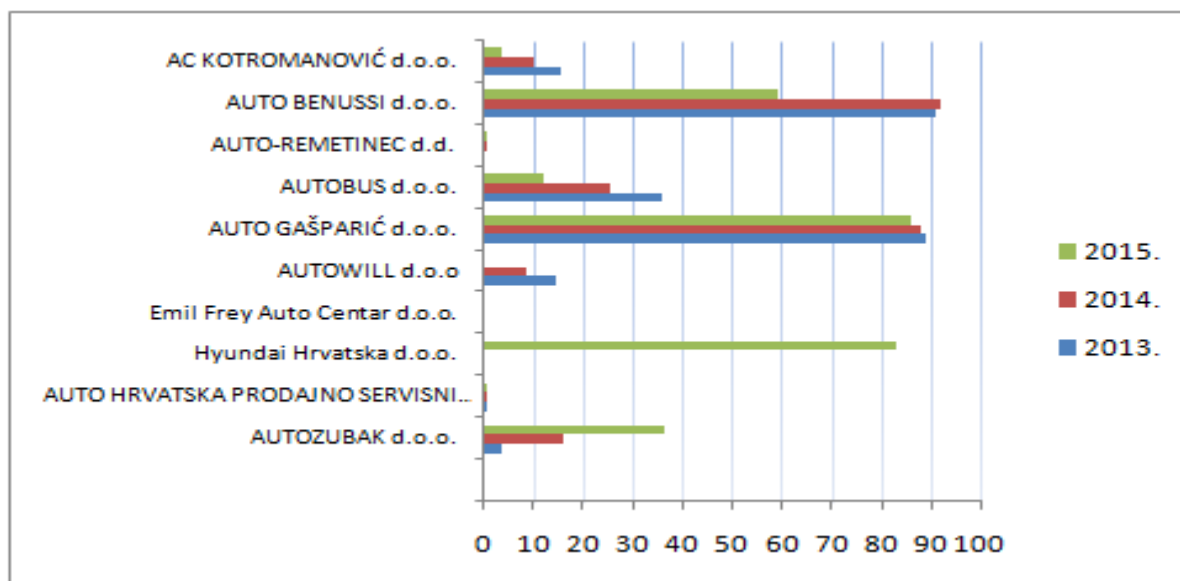
Tablica 15: Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

PODUZEĆE	Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	3,48	15,71	36,27
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	0,10	0,30	0,26
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	82,99
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	-	-	-
AUTOWILL d.o.o.	14,31	8,34	-
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	89,05	88,03	85,87
AUTOBUS d.o.o.	35,76	25,59	12,05
AUTO-REMETINEC d.d.	-	0,15	0,02
AUTO BENUSSI d.o.o.	91,14	92,25	59,02
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	15,34	9,88	3,56

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema podacima iz tablice, vidljivo je kako svoje dugoročne obveze u sve tri promatrane godine nisu sposobna podmiriti samo poduzeća Auto Gašparić d.o.o. i Auto Benussi d.o.o.

Pokazatelji omjera dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala za deset promatranih poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 14.

Grafikon 14: Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Stupanj zaduženosti u odnos stavlja ukupne obveze i ukupnu imovinu te pokazuje koliko se imovine financira tuđim izvorima. Ovaj pokazatelj ne bi smio biti veći od 50% jer veća vrijednost pokazatelja stupnja zaduženosti znači i veći rizik ulaganja u poduzeće.

Iz tablice 16 vidljivi su podaci o stupnju zaduženosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila za 2013., 2014. te 2015. godinu.

Tablica 16: Stupanj zaduženosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

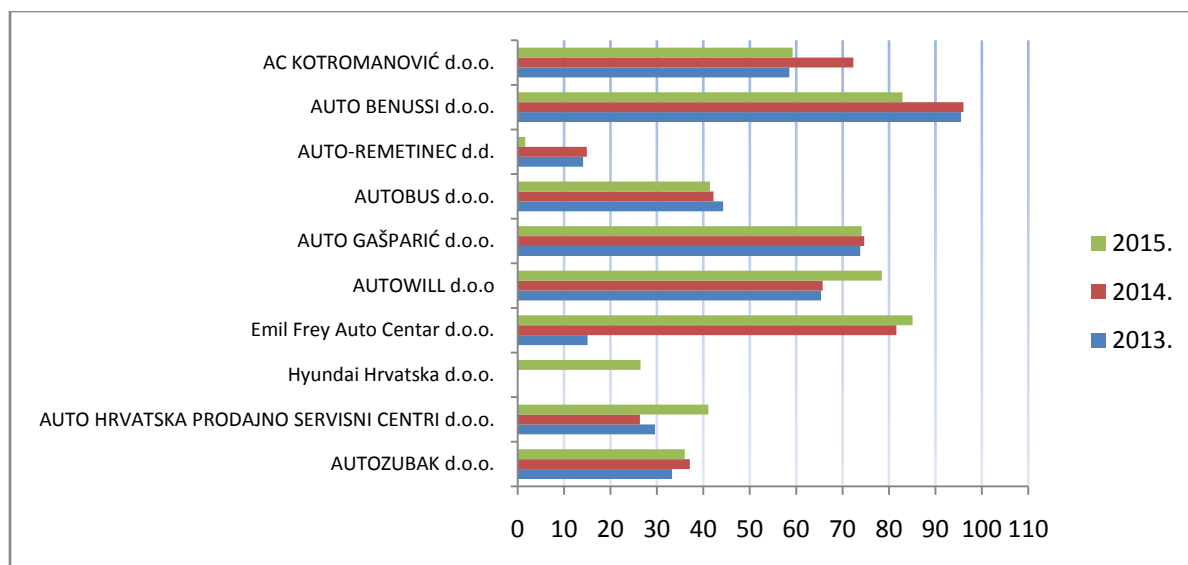
PODUZEĆE	Stupanj zaduženosti (%)		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	33,28	37,09	36,00
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	29,59	26,35	41,10
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	26,48
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	15,08	81,60	85,09
AUTOWILL d.o.o.	65,37	65,69	78,45
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	73,82	74,67	74,13
AUTOBUS d.o.o.	44,27	42,18	41,45
AUTO-REMETINEC d.d.	14,09	14,88	1,63
AUTO BENUSSI d.o.o.	95,53	96,03	82,92
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	58,52	72,33	59,22

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

U 2013. godini idealnu iskustvenu vrijednost pokazatelja od 50% prelazi četiri poduzeća. Poduzeće s najmanjim rizikom ulaganja je u sve tri promatrane godine Auto-Remetinec d.d. Poduzeće se tako u 2013. godini 14,09% financira iz tuđih izvora dok se 85,91% financiranja odnosi na vlastite izvore. Jednak trend nastavlja se i u 2014., gdje je za financiranje korišteno 14,88% tuđih izvora te u 2015. godini kada se poduzeće iz tuđih izvora financira samo 1,63% dok se ostalo odnosi na vlastite izvore.

U 2013. i 2014. godini poduzeće s najvećim rizikom ulaganja je Auto Benussi koje se skoro u cijelosti financira iz tuđih izvora, dok je u 2015. godini to Emil Frey Auto centar d.o.o.

Pokazatelji stupnja zaduženosti za promatrana poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 15.

Grafikon 15: Stupanj zaduženosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Omjer duga i glavnice u odnos stavlja ukupne obveze (dugoročne i kratkoročne obveze u zbroju) i glavnice koja se sastoji od kapitala i rezervi. Podaci o omjeru duga i glavnice za promatrana poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su tablicom 17. Bitno je naglasiti kako je idealna iskustvena vrijednost ovog pokazatelja 1, dakle, glavnica ne bi smjela biti manja o ukupnog duga.

Tablica 17: Omjer duga i glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

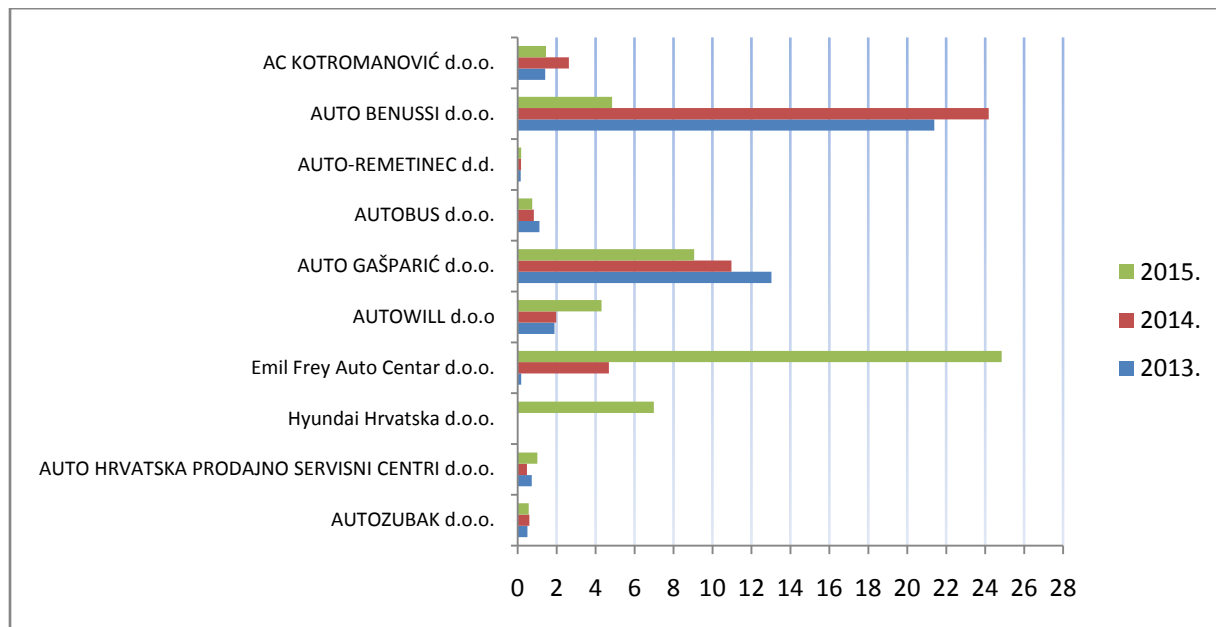
PODUZEĆE	Omjer duga i glavnice		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	0,50	0,60	0,57
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	0,72	0,48	1,01
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	6,99
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	0,18	4,68	24,85
AUTOWILL d.o.o.	1,89	1,98	4,30
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	13,03	10,97	9,06
AUTOBUS d.o.o.	1,12	0,83	0,75
AUTO-REMETINEC d.d.	0,16	0,17	0,18
AUTO BENUSSI d.o.o.	21,39	24,18	4,85
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	1,41	2,63	1,45

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Najbolje pozicionirano poduzeće u sve tri godine je Auto-Remetinec d.d. s vrijednostima pokazatelja od 0,16 za 2013., 0,17 za 2014. te 0,18 za 2015. godinu. Dakle, poduzeće u sve tri godine ima glavnice veću od duga.

U 2013. i 2014. godini najlošiju vrijednost pokazatelja ima Auto Benussi d.o.o. čiji je omjer duga i glavnice u 2013. godini bio 21,39, te od 24,18 u 2014. godini dok je u 2015. godini poduzeće s najlošijom vrijednošću pokazatelja Emil Frey Auto Centar d.o.o.

Pokazatelji omjera duga i glavnice za promatrana poduzeća u razdoblju o 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 16.

Grafikon 16: Omjer duga i glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice za promatrana poduzeća prikazan je u tablici 18. Poželjna iskustvena vrijednost pokazatelja je 1.

Tablica 18: Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

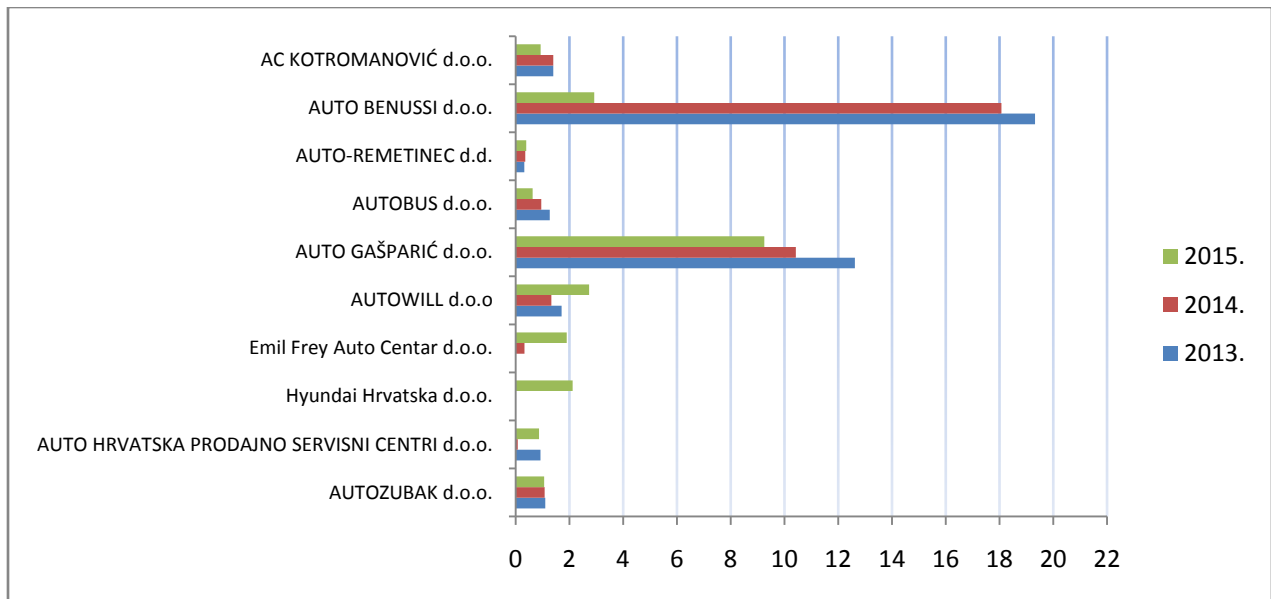
PODUZEĆE	Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice		
	2013.	2014.	2015.
AUTOZUBAK d.o.o.	1,10	1,08	1,06
AUTO HRVATSKA PRODAJNO SERVISNI CENTRI d.o.o.	0,92	0,08	0,87
Hyundai Hrvatska d.o.o.	-	-	2,12
Emil Frey Auto Centar d.o.o.	0,01	0,33	1,90
AUTOWILL d.o.o.	1,71	1,33	2,73
AUTO GAŠPARIĆ d.o.o.	12,62	10,42	9,25
AUTOBUS d.o.o.	1,27	0,95	0,63
AUTO-REMETINEC d.d.	0,32	0,36	0,39
AUTO BENUSSI d.o.o.	19,32	18,07	2,92
AC KOTROMANOVIĆ d.o.o.	1,40	1,40	0,93

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

Prema podacima iz tablice vidljivo je kako u 2013.i 2014. godini najvišu vrijednost pokazatelja ima poduzeće Auto Benussi d.o.o. dok je u 2015. godini to Auto Gašparić d.o.o.

U 2013. godini šest poduzeća ima veću, a tri poduzeća manju dugotrajnu imovinu od glavnice, u 2014., pet poduzeća ima veću dugotrajnu imovinu od glavnice dok četiri poduzeća imaju manju dugotrajnu imovinu od glavnice te u 2015. godini veću dugotrajnu imovinu od glavnice ima šest poduzeća dok četiri poduzeća ima manju dugotrajnu imovinu od glavnice.

Pokazatelji odnosa dugotrajne imovine i glavnice za sva promatrana poduzeća u razdoblju od 2013. do 2015. godine prikazani su grafikonom 17.

Grafikon 17: Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine

Izvor: Obrada autora temeljem informacija iz: Poslovna.hr

4. ZAKLJUČAK

Prema podacima izračunatima u prethodnom dijelu rada, mogu se donijeti slijedeći zaključci o uspješnosti poslovanja promatranih poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u 2013., 2014., i 2015. godini.

Poduzeće Autozubak d.o.o. najbolje pokazatelje profitne marže ostvaruje u 2015. godini što znači da za tu godinu ima najviše preostalog prihoda kako za financiranje svih troškova tako i za raspodjelu vlasnicima i ulaganje u daljnje poslovanje. Povrat na investirano također je najviši u 2015. godini. U 2013. godini poduzeće ostvaruje najviše prihoda od prodaje na uloženu jednu kunu kratkotrajne imovine, u 2015. godini na uloženu jednu kunu dugotrajne imovine. Utrživost zaliha najveća je u 2013. godini dok neto potraživanja za sve promatrane godine daju negativne vrijednosti. Prema pokazatelju opće likvidnosti, poduzeće je nelikvidno u 2013. godini dok je prema pokazatelju tekuće likvidnosti nelikvidno u svim promatranim godinama. Najviše radno raspoloživog kapitala poduzeće ima u 2015. godini. Prema pokazatelju omjera dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala poduzeće je u svim promatranim razdobljima sposobno podmirivati svoje dugoročne obveze te u nijednom razdoblju nije pretjerano zaduženo. Ukupne obveze su u svim promatranim godinama manje od glavnice dok je u svim godinama dugotrajna imovina je veća od glavnice.

Prema pokazateljima profitne marže, poduzeće Autohrvatska prodajno servisni centri d.o.o. najbolje rezultate ostvaruje u 2014. godini. Pokazatelji povrata na investirano također su najviši u 2014. godini. Najviše prihoda od prodaje po jednoj kuni kratkotrajne imovine ostvari u 2015. godini, a po jednoj kuni dugotrajne imovine u 2014. godini. Zalihe su se najbolje utrživale u 2014. godini kada je i naplata potraživanja bila najbrža. Poduzeće je likvidno u svim promatranim godinama prema pokazateljima opće likvidnosti dok je prema pokazateljima ubrzane likvidnosti, nelikvidno samo u 2015. godini. Najviše radno raspoloživog kapitala poduzeće je imalo u 2013. godini. U svim promatranim godinama dugoročne obveze i dugotrajna imovina su manje od glavnice.

Poslovanje poduzeća Hyundai Hrvatska d.o.o. se može ocjeniti samo za 2015. godinu. Obzirom na to može se reći kako je poduzeće u 2015. godini bilo likvidno i solventno te nije bilo prezaduženo.

Poduzeće Emil Frey AutoCentar d.o.o. ostvaruje gubitak razdoblja po svim kategorijama dobiti u svim promatranim razdobljima. Prema pokazateljima koeficijenata obrtaja imovine, najviše prihoda po jednoj kuni kratkotrajne i dugotrajne imovine se ostvari u 2015. godini kada je i najbolji utržak zaliha te naplata potraživanja. Prema pokazateljima opće likvidnosti poduzeće je likvidno u svim promatranim godinama, dok je prema pokazateljima ubrzane likvidnosti, likvidno samo u 2013. godini. U istoj godini poduzeće ima i najviše radno raspoloživog kapitala. Prema podacima iz izvora www.poslovna.hr poduzeće u nijednoj od tri promatrane godine nije imalo dugoročnih obveza što znači da je glavnica veća od duga u sve tri godine, a jednako je i sa odnosom glavnice i dugotrajne imovine. Poduzeće je prezaduženo u 2014. i 2015. godini što povećava rizik ulaganja u to društvo.

Autowill d.o.o. najbolje rezultate profitne marže ima u 2013. godini. Povrat na ukupni kapital najveći je u 2013. godini dok je povrat na ukupni vlastiti kapital najveći u 2015. godini. Najviše prihoda od prodaje po jednoj kuni kratkotrajne imovine poduzeće je ostvarilo u 2013. godini, po jednoj kuni dugotrajne imovine u 2014. godini, dok su se zalihe najbolje utrživale u 2015. godini. Koeficijent obrtaja neto potraživanja negativan je za sve tri promatrane godine. Poduzeće je nelikvidno u sve tri godine kao što je i vrijednost radno raspoloživog kapitala negativna u tim godinama. Za sve tri godine dugoročne obveze su kao i dugotrajna imovina veći od glavnice, a poduzeće je prezaduženo.

Auto Gašparić najvišu vrijednost pokazatelja profitne marže ima u 2013. godini dok je povrat na investirano također najveći u 2013. godini. U istoj godini se ostvarilo najviše prihoda od prodaje po jednoj kuni dugotrajne i kratkotrajne imovine, a zalihe su se najbolje utržile. Koeficijent obrtaja neto potraživanja je negativan u sve tri promatrane godine. Poduzeće je prema pokazateljima opće likvidnosti nelikvidno samo u 2015. godini, dok je prema pokazateljima ubrzane likvidnosti, nelikvidno u svim promatranim godinama. Najviše radno raspoloživog kapitala ima u 2014. godini dok je u 2015. godini njegova vrijednost negativna. Poduzeće je u

sve tri godine prezaduženo te ne može podmirivati svoje dugoročne obveze, a vrijednost dugoročnih obveza i dugotrajna imovina veći su od glavnice.

Poduzeće Autobus d.o.o. je u 2014. godini ostvarilo najvišu vrijednost pokazatelja profitne marže. Povrat na investirano najviši je u 2013. godini kada se ostvarivalo i najviše prihoda od prodaje po svim koeficijentima obrtaja imovine. Poduzeće je likvidno u svim promatranim godinama, a zalihe se najviše puta obrnu i potraživanja najkraće naplate u 2014. godini. Poduzeće može podmirivati svoje dugoročne obveze u svim promatranim godinama. Poduzeće nije prezaduženo, a dugoročne obveze i dugotrajna imovina bili su veći od glavnice samo u 2013. godini.

Auto-Remetinec d.d. najvišu vrijednost pokazatelja profitne marže ima u 2013. godini. Povrat na investirano najviši je u 2013. godini. Prihod od prodaje po jednoj kuni kratkotrajne imovine je najveći u 2014. godini, po jednoj kuni dugotrajne imovine i zaliha u 2013. godini te po neto potraživanjima u 2015. godini. Poduzeće je prema koeficijentu opće i ubrzane likvidnosti u svim promatranim godinama likvidno. Radno raspoloživi kapital najveći je u 2015. godini. Poduzeće nije prezaduženo, međutim ne može podmirivati svoje dugoročne obveze. Dugotrajna imovina i dugoročne obveze manje su od glavnice u sve tri godine.

Auto Benussi d.o.o. najbolje pokazatelje profitne marže te povrata na investirano ima u 2015. godini dok su pokazatelji koeficijenta obrtaja imovine najbolji bili u 2014. godini osim koeficijenta obrtaja neto potraživanja koji je negativan u sve tri promatrane godine, a jednako je i sa vrijednostima radno raspoloživog kapitala. Poduzeće prema koeficijentu opće i ubrzane likvidnosti nije likvidno u nijednoj od promatranih godina. Poduzeće je također i prezaduženo u svim godinama te ne može pokriti svoje dugoročne obveze koje su kao i dugotrajna imovina veće od glavnice za sve promatrane godine.

Poduzeće AC Kotromanović d.o.o. u 2015. godini ima najvišu vrijednost pokazatelja profitne marže kada su najviše vrijednosti i pokazatelja povrata na investirano. U 2013. godini ostvaruje se najviše prihoda od prodaje po jednoj kuni kratkotrajne imovine, zaliha i neto potraživanja dok se u 2015. godini najviše prihoda od prodaje ostvaruje po jednoj kuni dugotrajne imovine.

Poduzeće je likvidno samo u 2015. godini prema pokazateljima opće likvidnosti, dok je prema pokazateljima ubrzane likvidnosti, nelikvidno u sve tri promatrane godine. Pozitivnu vrijednost radno raspoloživog kapitala ima samo u 2015. godini. Poduzeće može podmiriti svoje dugoročne obveze koje su kao i dugotrajna imovina u sve tri godine veće od glavnice. Poduzeće je prezaduženo kroz sve tri godine.

LITERATURA:

Knjige:

1. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRif plus, Zagreb.
2. Gulin, D., Janković, S., Dražić Lutilsky, I., Pečević, H., Peršić, M., Vašiček, V. (2011): Upravljačko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i računovodstvenih djelatnika, Zagreb.
3. Helfert, E. A. (1997): Tehnike financijske analize, sedmo izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb.
4. Zelenika, R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka.
5. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb.

Časopisi:

1. Horvat Jurjec, K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRif, 11 (7), str. 18-26.

Internet:

1. FINA, (2016): Poslovni subjekti, [Internet], raspoloživo na: <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=973>, [20.09.2016]
2. Ministarstvo poduzetništva i obrta, (2007): NKD 2007. s objašnjenjima, [Internet], raspoloživo na: https://e-obrt.minpo.hr/dokumenti/nkd2007_s_objasnjenjima.pdf, [18.08.2016.]
3. Narodne novine, (2009): Odluka o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 136., [Internet], raspoloživo na: <http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/21/46/100/Odluka.pdf>, [15.08.2016.]

4. Narodne novine, (2015): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15, [Internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html, [15.08.2016]
5. Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15 i 134/15, [Internet], raspoloživo na: <http://www.poslovni-savjetnik.com/propisi/zakon-o-racunovodstvu-urednicki-procisceni-tekst-nn-br-782015-i-1342015>, [15.08.2016]
6. Porezna Uprava, (2016): Obrazac POD-RDG, [Internet], raspoloživo na: http://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOBIT/POD-RDG.pdf, [20.09.2016]
7. Poslovni dnevnik, (2015): Promjene koje donosi novi zakon o računovodstvu, [Internet], raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/hrvatska/promjene-koje-donosi-novi-zakon-o-racunovodstvu-301798>, [20.09.2016.]
8. web.efzg.hr/dok/RAC/vvasicek//RA%C4%8CUNOVODSTVENI%20KONCEPTI%20%20NA%C4%8CELA%20I%20STANDARDI,%20ZOR%202016.pdf, [15.08.2016]
9. www.poslovna.hr

POPIS SLIKA**STR.**

Slika 1: Odnos financijskog i menadžerskog računovodstva.....	6
Slika 2: Odnos računovodstvenih pretpostavki, načela i standarda.....	8
Slika 3: Struktura „idealne“ bilance.....	23

POPIS SHEMA**STR.**

Shema 1: Oblici dugotrajne imovine.....	14
Shema 2: Oblici kratkotrajne imovine.....	14
Shema 3: Oblici prihoda u računu dobiti i gubitka.....	16
Shema 4: Oblici rashoda u računu dobiti i gubitka.....	16
Shema 5: Shema novčanog toka.....	19
Shema 6: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja.....	21

POPIS TABLICA

STR.

Tablica 1: Primjer izrade računa dobiti i gubitka korištenjem funkcionalne metode i metode razvrstavanja rashoda prema prirodnim vrstama.....	17
Tablica 2: Udio prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila prema ukupnom prihodu za 2015. godinu.....	31
Tablica 3: Pokazatelji operativne profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	33
Tablica 4: Pokazatelji profitne marže prije poreza za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	34
Tablica 5: Pokazatelji neto profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	36
Tablica 6: Povrat na ukupni kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	38
Tablica 7: Povrat na ukupni vlastiti kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	39
Tablica 8: Koeficijenti obrtaja kratkotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	42
Tablica 9: Koeficijenti obrtaja dugotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	44
Tablica 10: Koeficijenti utrživosti zaliha za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	45
Tablica 11: Koeficijenti obrtaja neto potraživanja za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	47
Tablica 12: Koeficijenti opće likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	49
Tablica 13: Koeficijenti ubrzane likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	51
Tablica 14: Radno raspoloživi kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	52

Tablica 15: Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	54
Tablica 16: Stupanj zaduženosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	56
Tablica 17: Omjer duga i glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	57
Tablica 18: Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	59

POPIS GRAFIKONA

STR.

Grafikon 1: Udio prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila prema ukupnom prihodu za 2015. godinu.....	31
Grafikon 2: Pokazatelji operativne profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	34
Grafikon 3: Pokazatelji profitne marže prije poreza za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	35
Grafikon 4: Pokazatelji neto profitne marže za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	37
Grafikon 5: Povrat na ukupni kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	39
Grafikon 6: Povrat na ukupni vlastiti kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	41
Grafikon 7: Koeficijenti obrtaja kratkotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	43
Grafikon 8: Koeficijenti obrtaja dugotrajne imovine za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	45
Grafikon 9: Koeficijenti utrživosti zaliha za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	46
Grafikon 10: Koeficijenti obrtaja neto potraživanja za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	48

Grafikon 11: Koeficijenti opće likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	50
Grafikon 12: Koeficijenti ubrzane likvidnosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	52
Grafikon 13: Radno raspoloživi kapital za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	53
Grafikon 14: Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	55
Grafikon 15: Stupanj zaduženosti za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	57
Grafikon 16: Omjer duga i glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	58
Grafikon 17: Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice za prvih deset poduzeća u djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.....	60

SAŽETAK

Cilj ovog rada bio je, primjenom adekvatnih analitičkih postupaka i metoda analize financijskih izvještaja dati sveobuhvatnu ocjenu uspješnosti poslovanja poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila. Problem istraživanja završnog rada vezan je za analizu uspješnosti poslovanja poduzeća iz djelatnosti održavanje i popravak motornih vozila u razdoblju od 2013. do 2015. godine.

Poslovanje prvih deset poduzeća prema ostvarenim prihodima iz spomenute djelatnosti ocjenjvalo se na temelju pokazatelja profitabilnosti, pokazatelja obrtaja imovine te pokazatelja likvidnosti i solventnosti. Pokazatelji su izračunati na temelju podataka iz temeljnih financijskih izvještaja promatranih poduzeća.

Osim poduzeća Emil Frey Auto centar d.o.o., sva promatrana poduzeća su u svim promatranim godinama imala pozitivne vrijednosti pokazatelja profitna marže kao i pokazatelja povrata na investirano. Na uloženu 1,00 kn kratkotrajne imovine, 1,00 kn dugotrajne imovine i 1,00 kn zaliha, sva poduzeća ostvaruju prihode od prodaje u svim promatranim godinama. Za 2013. godinu vrijednost pokazatelja obrtaja neto potraživanja negativna je za četiri poduzeća, u 2014., za šest poduzeća dok je u 2015., negativna za pet poduzeća. Prema pokazatelju opće likvidnosti u 2013. godini nelikvidno je pet poduzeća, a u 2014. i 2015. godini tri poduzeća. Prema pokazatelju ubrzane likvidnosti u 2013. godini je nelikvidno pet poduzeća, u 2014., šest poduzeća i u 2015., sedam poduzeća. Radno raspoloživi kapital je u 2013. godini negativan za četiri poduzeća, a u 2014. i 2015., za tri poduzeća. Dugoročne obveze u 2013. i 2014. godini nisu sposobna podmiriti dva poduzeća te u 2015., četiri poduzeća. U 2013. godini prezaduženo je četiri poduzeća, dok je u 2014. i 2015., prezaduženo pet poduzeća. Glavnicu manju od ukupnog duga u 2013. i 2014. godini ima četiri poduzeća, a u 2015., tri poduzeća. U 2013. godini tri poduzeća ima manju dugotrajnu imovinu od glavnice, a u 2014. i 2015. godini četiri poduzeća imaju manju dugotrajnu imovinu od glavnice.

Ključne riječi: analiza, pokazatelji, uspješnost.

SUMMARY

The aim of this study was, using the appropriate analytical procedures and methods of analysis of financial reports, to provide overall evaluation of performance of companies in the field of maintenance and repair of motor vehicles. The research problem of the final paper is related to the analysis of business efficiency of companies in the area of maintenance and repair of motor vehicles in the period from 2013. to 2015.

Performance of the top ten companies according to revenues from the aforementioned activities was evaluated on the basis of ratios of profitability, asset turnover ratios and ratios of liquidity and solvency. The ratios are calculated based on the data from basic financial reports of the observed companies.

Except of the company Emil Frey Auto centar d.o.o., all other observed companies in all of the observed years, had positive values of profit margin ratios as well as the return on the investment ratios. At invested 1,00 kn of current assets, 1,00 kn of fixed assets and 1,00 kn of inventory, all companies generate revenues from the sale in all of observed years. For 2013. the value of the net receivables turnover ratio is negative for four companies, in 2014. for six companies while in 2015. is negative for five companies. According to the current ratio, there were five insolvent companies in 2013. and three in 2014. and 2015. According to the quick ratio in 2013. there were five insolvent companies, in 2014. six companies and in 2015. seven companies. Working capital was negative in 2013. for four companies, and in 2014. and 2015. for three companies. Long-term liabilities in 2013. and 2014. have not been able to settle by two companies, and in 2015. by four companies. In 2013. four companies were overindebted, while in 2014. and 2015. five companies were overindebted. Equity less than the total debt in 2013. and 2014. had four companies, and three companies in 2015. In 2013. three companies had less fixed assets of the equity, and four companies had a lower fixed assets of equity in 2014. and 2015.

Key words: analysis, ratios, efficiency.